

Національна енергетична компанія

вул. С. Петлюри, 25, м. Київ, 01032,
тел.: +38 044 238-38-38, факс: +38 044 238-32-64,
e-mail: nec-kanc@ua.energy, web: ua.energy,
код ЄДРПОУ 00100227

Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг

№ _____

Про надання пропозицій

Шановні колеги!

Відповідно до оприлюднення проєкту, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку» надаємо зауваження та пропозиції до вказаного документу.

В електронному вигляді матеріали надані на електронні адреси rokhvadze@nerc.gov.ua та box@nerc.gov.ua.

Висловлюємо готовність до будь-якої допомоги при опрацюванні зазначених документів та звертаємось з проханням максимально долучати представників НЕК «Укренерго» до такого обговорення.

Додаток: Пропозиції до проєкту Методики на 3 арк. в 1 прим.

З повагою,

Директор з ринкових операцій

Вишневецький М.В.

Гальченко 249 10 37

ДОКУМЕНТ ПІДПИСАНО КЕП

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000001EA22300B3B89000

Підписувач Вишневецький Микита Володимирович

Дійсний з 18.02.2021 9:36:23 по 18.02.2023 9:36:23

НЕК "Укренерго"

Вих. № 01/39268

від 12.09.2022

Пропозиції НЕК «УКРЕНЕРГО» до проєкту, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку»

Проект змін	Пропозиції НЕК «УКРЕНЕРГО»	Обґрунтування
2. Порядок визначення істотного коливання цін		
<p>2.3. Істотним коливанням цін на балансуєчному ринку є:</p> <p>досягнення ціни акцептованої заявки на завантаження на балансуєчному ринку рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або</p> <p>відхилення середньоарифметичної ціни на балансуєчному ринку (на завантаження або розвантаження) більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьома останніми декадами;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьма останніми декадами.</p>	Виключити	<p>Балансуєчий ринок (по акцептам на завантаження) за критеріями оцінки не може бути прирівняний до РДН та ВДР, оскільки в нормальній ситуації активації на балансуєчному ринку будуть у години ранкового та вечірнього максимуму, коли е/е не вистачає і тоді, цілком природньо, що така е/е буде коштувати дуже дорого. До того ж, враховуючи затримки у платежах за балансуєчу енергію, ППБ для мінімізації втрат заявляються по максимальній ціні на активацію.</p> <p>Окремо слід зазначити, що у разі визначення граничного цінового обмеження на БР розрахунковим шляхом, може скластися така ситуація, що граничне цінове обмеження на РДН та/або ВДР буде більше за граничне цінове обмеження на БР. Оскільки за своєю природою балансуєчий ринок, має бути найдорожчим сегментом - це є не припустимим.</p> <p>Тому для запобігання можливого маніпулювання та для можливості забезпечення достатнього обсягу резерву балансуєчої енергії в ОЕС України, ціна на БР повинна бути гарантовано більшою за РДН та/або ВДР.</p>
2.5. Адміністратор розрахунків (далі – АР) кожного першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, здійснює розрахунок показників, передбачених пунктом 2.3 цієї глави	Виключити	На підставі виключення п. 2.3

та перевірку наявності істотного коливання цін відповідно до наявної інформації.		
2.7. АР до 15:00 першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, розміщує на своєму вебсайті інформацію про показники, розраховані відповідно до пункту 2.3 цієї глави та інформацію про наявність/відсутність істотного коливання цін у торгових зонах визначених ОСП та погоджених Регулятором відповідною постановою.	Виключити	На підставі виключення п. 2.3
2.9. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання цін на балансуєчому ринку, АР не пізніше 15:00 першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, в якій, за результатами розрахунків, устновлено істотне коливання цін, повідомляє НКРЕКП про наявність істотного коливання цін.	Виключити	На підставі виключення п. 2.3
3. Процедура встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку		
3.1. НКРЕКП після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, у випадку доцільності встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін, направляє до ОР, АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі запит на отримання пропозицій щодо встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.	3.1. НКРЕКП після отримання від ОР ~~та/або АР~~ інформації про істотне коливання цін на РДН, та ВДР ~~та балансуєчому ринку~~ , у випадку доцільності встановлення граничних цін або зміни рівня граничних цін, направляє до ОР, ~~АР~~ та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі запит на отримання пропозицій щодо встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.	На підставі виключення п. 2.3

<p>3.2. Регулятор має право встановлювати граничні ціни на РДН, ВДР та балансуєчому ринку для кожної торгової зони з відповідним обґрунтуванням, що включає, зокрема інформацію щодо індексу споживчих цін, індексу цін виробників, ціни на електричну енергію, що склались на ринку електричної енергії тощо, та з урахуванням отриманих від ОР та АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі пропозицій щодо рівня граничних цін.</p> <p>Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.</p>	<p>3.2. Регулятор має право встановлювати граничні ціни на РДН, ВДР та балансуєчому ринку для кожної торгової зони з відповідним обґрунтуванням, що включає, зокрема інформацію щодо індексу споживчих цін, індексу цін виробників, ціни на електричну енергію, що склались на ринку електричної енергії тощо, та з урахуванням отриманих від ОР ~~та АР~~ та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі пропозицій щодо рівня граничних цін.</p> <p>Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.</p>	<p>На підставі виключення п. 2.3</p>
<p>Відсутній</p>	<p>3.7 Гранична ціна на балансуєчому ринку в розрахунковому періоді має бути більшою на 15-25 % від найбільшої з граничних цін на РДН та ВДР, але не меншою за значення, зазначені в пункті 1.9 з урахуванням п.1.6 Постанови НКРЕКП № 332 від 25.02.22 в редакції Постанови від 26.04.2022 № 413.</p>	<p>Граничне цінове обмеження на БР має бути динамічним, в тому числі для недопущення того, що цінове обмеження на РДН або ВДР буде більше, ніж цінове обмеження на БР.</p>

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ
АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОПЕРАТОР РИНКУ»

вул. Симона Петлюри, 27 / м. Київ / 01032
(044) 205-01-61, kanc@oree.com.ua
www.oree.com.ua // ЄДРПОУ 43064445

Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сфері
енергетики та комунальних послуг

┌ Про надання зауважень та
пропозицій до проєкту
постанови

АТ «Оператор ринку» (далі – Товариство) розглянуло проєкт постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг, «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку» (далі – Методика), схвалений на відкритому засіданні Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), оприлюднений 02.09.2022 та повідомляє.

Згідно з принципами встановлення граничних цін, закладеними, наприклад, у Harmonised maximum and minimum clearing prices for single day-ahead coupling in accordance with Article 41(1) of Commission Regulation (EU) 2015/1222 of 24 July 2015 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management (CACM Regulation) (далі – НММСР Metodology), граничні ціни встановлюються та переглядаються у випадку зміни визначених у НММСР Metodology критеріїв. Разом з цим, НММСР Metodology не встановлює жодних показників для визначення розміру граничної ціни, що підтверджує вірність принципів, закладених у Методиці, та наближення українського законодавства до європейського.

Отже, ураховуючи кращий європейський досвід, Товариство підтримує основні засади, визначені в Методиці щодо виявлення показників істотного коливання цін на відповідних сегментах ринку електричної енергії, та подальшу процедуру, встановлену для інформування оператором ринку та адміністратором розрахунків Регулятора щодо істотного коливання цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку.

Крім цього, Товариство підтримує відкриту процедуру встановлення граничних цін, а саме отримання пропозицій від учасників ринку в рамках процедури обговорення проєктів рішень, що мають ознаки регуляторних актів, що в свою чергу дозволить встановлювати граничні ціни з урахуванням

№01-42/1300 від 12.09.2022

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОПЕРАТОР РИНКУ" 43064445

Підписувач:

Гавва Олександр Олександрович

Сертифікат:

18852072E8ABC63A0400000027060000070F0000

Дійсний:

з 02.02.2022 по 02.02.2024

пропозицій усіх заінтересованих сторін та з відповідним обґрунтуванням.

Водночас Товариство надає ряд уточнень та редакційних правок, що викладені у таблиці пропозицій та зауважень до проекту постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку», що додаються.

Додаток: на 6 арк. в 1 прим.

В.о. генерального директора

Олександр ГАВВА

Цепкалова

205-01-33

Зауваження та пропозиції до проекту постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку»

Редакція проекту рішення НКРЕКП	Зауваження та пропозиції до проекту рішення НКРЕКП	Обґрунтування
Постанова НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку»		
1. Затвердити Методику визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку, що додається.	1. Затвердити Методику визначення істотного коливання цін та порядок встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку, що додається.	<i>Уточнення назви документу, оскільки методика встановлення граничних цін відповідним документом не розкривається.</i>
2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг та діє безстроково.	2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. та діє безстроково.	<i>Враховуючи вимогу Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо перегляду доцільності встановлення граничних цін не менше одного разу на шість місяців, Регулятор може ініціювати внесення змін до методики, що затверджується зазначеною постановою, або скасувати її. Відповідно постанова діятиме до прийняття рішення про її скасування.</i>
Методика визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку	Методика визначення істотного коливання цін та порядок встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку	<i>Уточнення назви, оскільки методика встановлення граничних цін цим документом не розкривається.</i>

№01-42/1300 від 12.09.2022

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОПЕРАТОР РИНКУ" 43064445
 Підписувач:
 Гавва Олександр Олександрович
 Сертифікат:
 18852072E8ABC63A0400000027060000070F0000
 Дійсний:
 з 02.02.2022 по 02.02.2024

1. Загальні положення		
Ця Методика визначає порядок визначення істотного коливання цін на ринку «на добу наперед» (далі – РДН), внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) та балансуєчому ринку, та процедуру встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.	Ця Методика визначає критерії істотного коливання цін на ринку «на добу наперед» (далі – РДН), внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) та балансуєчому ринку, а також порядок встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.	<i>Редакційна правка відповідно до зміни назви.</i>
істотне коливання цін – коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, що визначається істотним у порядку встановленому цією Методикою.	істотне коливання цін – коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, що визначається істотним у порядку, встановленому цією Методикою.	<i>Редакційна правка.</i>
2. Порядок визначення істотного коливання цін	2. Визначення істотного коливання цін	<i>Редакційна правка відповідно до назви документу.</i>
2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: досягнення ціни акцептованої заявки на РДН рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів: за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді; за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;	2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: досягнення ціною на РДН щонайменше у 50 відсотках від усіх розрахункових періодів, які входять в три останні декади, рівня, що становить 95 і більше відсотків від максимальної граничної ціни на РДН, встановленої для відповідних розрахункових періодів (у разі її застосування); або відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів: за останню декаду, у порівнянні з декадою, що їй передувала ~~останній декаді~~ ; за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що їм передували ~~цим трьом останнім декадам~~ ;	<i>Уточнення щодо того, яку використовувати ціну для визначення істотного коливання цін на РДН та редакційні правки.</i>

за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.	за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що їм передували ~~цим дев'ятьом останнім декадам.~~	
<p>2.2. Істотним коливанням цін на ВДР є: досягнення ціни акцептованої заявки на ВДР рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або</p> <p>відхилення середньоарифметичної ціни на ВДР більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>2.2. Істотним коливанням цін на ВДР є: досягнення середньозваженою за розрахунковий період ціною на ВДР щонайменше у 50 відсотках від усіх розрахункових періодів, які входять в три останні декади, рівня, що становить 95 і більше відсотків від максимальної граничної ціни на ВДР, встановленої для відповідних розрахункових періодів (у разі її застосування); або</p> <p>відхилення середньоарифметичної ціни на ВДР більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що їй передувала ~~останній декаді;~~</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що їм передували ~~цим трьом останнім декадам;~~</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що їм передували ~~цим дев'ятьом останнім декадам.~~</p>	<p><i>Уточнення щодо того, яку використовувати ціну для визначення істотного коливання цін на ВДР та редакційні правки.</i></p>
<p>2.3. Істотним коливанням цін на балансуєчому ринку є: досягнення ціни акцептованої заявки на завантаження на балансуєчому ринку рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або</p>	<p>2.3. Істотним коливанням цін на балансуєчому ринку є: досягнення ціною на балансуєчу електричну енергію (на завантаження) у щонайменше 50 відсотках від усіх розрахункових періодів, які входять в три останні декади, рівня, що становить 95 і більше відсотків від максимальної граничної ціни балансуєчого ринку, встановленої для відповідних</p>	<p><i>Уточнення назви ціни, що формується на балансуєчому ринку, та редакційні правки.</i></p>

<p>відхилення середньоарифметичної ціни на балансуючому ринку (на завантаження або розвантаження) більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>розрахункових періодів (у разі її застосування); або</p> <p>відхилення середньоарифметичної ціни на балансуючу електричну енергію (на завантаження або розвантаження) більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що їй передувала ~~останній декаді~~;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що їм передували ~~цим трьом останнім декадам~~;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що їм передували ~~цим дев'ятьом останнім декадам~~.</p>	
<p>2.4. Оператор ринку (далі – ОР) кожного останнього дня декади здійснює розрахунок показників, передбачених пунктами 2.1 та 2.2 цієї глави та перевірку наявності істотного коливання цін відповідно до наявної інформації.</p>	<p>2.4. Оператор ринку (далі – ОР) кожного першого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, здійснює розрахунок показників, передбачених пунктами 2.1 та 2.2 цієї глави, та перевірку наявності істотного коливання цін на РДН та ВДР по кожній торговій зоні.</p>	<p><i>Ціни на ВДР за останній день декади будуть відомі лише о 22:00 останнього дня декади. Відповідно, робити розрахунок та проводити перевірку його результатів доцільніше в перший робочий день після завершення розрахункової декади.</i></p> <p><i>Крім того, згідно п.2.6 цієї проекту Методики істотне коливання цін визначається по торгових зонах.</i></p>
<p>2.5. Адміністратор розрахунків (далі – АР) кожного першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, здійснює розрахунок показників, передбачених пунктом 2.3 цієї глави та перевірку наявності істотного коливання цін відповідно до наявної інформації.</p>	<p>2.5. Адміністратор розрахунків (далі – АР) кожного першого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, здійснює розрахунок показників, передбачених пунктом 2.3 цієї глави, та перевірку наявності істотного коливання цін на балансуючому ринку по кожній торговій зоні.</p>	<p><i>Редакційні правки.</i></p>
<p>2.6. ОР до 15:00 останнього дня декади розміщує на своєму вебсайті інформацію про показники, розраховані відповідно до</p>	<p>2.6. ОР до 15:00 кожного першого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, розміщує на своєму вебсайті</p>	<p><i>Ціни на ВДР за останній день декади будуть відомі лише о 22:00 останнього дня декади. Відповідно, робити розрахунок та проводити</i></p>

пунктів 2.1 та 2.2 цієї глави та інформацію про наявність/відсутність істотного коливання цін у торгових зонах визначених оператором системи передачі (далі – ОСП) та погоджених Регулятором відповідною постановою.	інформацію про показники, розраховані відповідно до пунктів 2.1 та 2.2 цієї глави, та інформацію про наявність/відсутність істотного коливання цін на РДН та/або ВДР по кожній торговій зоні ~~визначених оператором системи передачі (далі – ОСП) та погоджених Регулятором відповідною постановою.~~	<i>перевірку його результатів доцільніше в перший робочий день після завершення розрахункової декади. Визначення терміну «торгова зона» надано у Правилах ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307.</i>
2.7. АР до 15:00 першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, розміщує на своєму вебсайті інформацію про показники, розраховані відповідно до пункту 2.3 цієї глави та інформацію про наявність/відсутність істотного коливання цін у торгових зонах визначених ОСП та погоджених Регулятором відповідною постановою.	2.7. АР до 15:00 першого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, розміщує на своєму вебсайті інформацію про показники, розраховані відповідно до пункту 2.3 цієї глави, та інформацію про наявність/відсутність істотного коливання цін на балансуєчому ринку по кожній торговій зоні ~~визначених ОСП та погоджених Регулятором відповідною постановою.~~	<i>Редакційні пропозиції відповідно до пропозицій, наданих вище.</i>
2.8. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання цін на РДН та ВДР одночасно, ОР не пізніше 15:00 останнього дня декади, в якій, за результатами розрахунків, встановлено істотне коливання цін, повідомляє НКРЕКП про наявність істотного коливання цін.	2.8. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання цін на РДН та ВДР одночасно, ОР не пізніше 15:00 кожного першого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою , повідомляє НКРЕКП про наявність істотного коливання цін на РДН та ВДР.	<i>Оскільки ціни на ВДР за останній день декади будуть відомі лише о 22:00 останнього дня декади, ОР матиме змогу повідомити НКРЕКП лише на наступний робочий день після останнього дня розрахункової декади.</i>
2.9. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання цін на балансуєчому ринку, АР не пізніше 15:00 першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, в якій, за результатами розрахунків, встановлено істотне коливання цін, повідомляє НКРЕКП про наявність істотного коливання цін.	2.9. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання цін на балансуєчому ринку, АР не пізніше 15:00 кожного першого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, ~~в якій, за результатами розрахунків, встановлено істотне коливання цін~~ , повідомляє НКРЕКП про наявність істотного коливання цін на балансуєчому ринку.	<i>АР матиме змогу повідомити НКРЕКП лише у робочий день.</i>
3. Процедура встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку	3. Порядок встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку	<i>Редакційна правка відповідно до назви документу.</i>

3.3. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку приймається згідно з процедурою встановленою Регулятором для проєктів рішень, що мають ознаки регуляторних актів.	3.3. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку приймається Регулятором за процедурою, встановленою для проєктів рішень, що мають ознаки регуляторних актів, після проведення консультації з Антимонопольним комітетом України.	<i>Редакційно пропонується об'єднати положення пунктів 3.3 та 3.4 проєкту Методики в один пункт.</i>
3.4. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін приймається після проведення консультації з Антимонопольним комітетом України.		
3.5. Рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку є тимчасовими та діють протягом дев'яти декад.	3.4. Рівні граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, встановлені за рішенням Регулятора, діють до набрання чинності новими значеннями граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, але не більше шести місяців.	<i>Уточнення щодо періодів дії граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.</i>
3.6. Доцільність встановлення і рівень граничних цін у разі їх встановлення мають переглядатися Регулятором не менше одного разу на шість місяців.	3.5. Доцільність встановлення і рівень граничних цін у разі їх встановлення мають переглядатися Регулятором не менше одного разу на шість місяців.	<i>Зміна нумерації пункту у зв'язку із об'єднанням пунктів 3.3 та 3.4 проєкту Методики.</i>

В.о. генерального директора АТ «Оператор ринку»

Олександр ГАВВА

Від _____ № _____
На № _____ від _____

Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг

*Щодо зауважень та пропозицій до
проекту постанови НКРЕКП «Про
затвердження Методики визначення
істотного коливання цін та встановлення
граничних цін на ринку «на добу наперед»,
внутрішньодобовому ринку та
балансуючому ринку»*

ПрАТ «Укргідроенерго» опрацювало проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку» (далі – Проєкт постанови), оприлюднений 02.09.2022 на сайті Регулятора, та надає у Додатку свої зауваження та пропозиції до нього.

Повідомляємо, що фахівці Товариства готові долучитись до відкритого обговорення НКРЕКП зведених пропозицій та зауважень до Проєкту постанови від учасників ринку, в тому числі надісланих ПрАТ «Укргідроенерго» пропозицій.

У зв'язку з воєнним станом, введеним в Україні з 24 лютого 2022 року згідно з Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022 та продовженням його дії, реорганізацією робочого процесу у всіх сферах діяльності в державі та з метою оперативного опрацювання, пропозиції до Проєкту постанови були надіслані 12.09.2022 в електронному вигляді у форматі «.docx» на електронні адреси: rokhvadze@nerc.gov.ua та box@nerc.gov.ua.

Додаток: порівняльна таблиця зауваження та пропозиції до проєкту, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку» на 4 арк.

Заступник генерального директора
з комерційної діяльності

Богдан СУХЕЦЬКИЙ

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

зауваження та пропозиції до проєкту, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку»

Запропонована проєктом редакція	Запропонована ПрАТ «Укргідроенерго» редакція	Обґрунтування зауважень/пропозицій
<p>2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: досягнення ціни акцептованої заявки на РДН рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <ul style="list-style-type: none"> за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді; за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам; за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам. 	<p>2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: досягнення ціни акцептованої заявки на РДН рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 10 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <ul style="list-style-type: none"> за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді; за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам; за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам. 	<p>Ціни в умовах ринку електричної енергії повинні бути адаптивними, тобто оперативно реагувати на зміни в попиті й пропозиції, конкурентному середовищі, у витратах самих виробників.</p> <p>Відповідно до ч. 4 п. 9 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.</p> <p>Загальносвітова практика свідчить, що ціноутворюючим виступає ринок двосторонніх договорів, а РДН та ВДР – це можливість оперативно відкоригувати торговий графік.</p> <p>Відповідно до ст. 19 Закону України «Про ціни і ціноутворення», державне спостереження у сфері ціноутворення здійснюється шляхом проведення моніторингу вільних цін (дослідження динаміки цінових процесів на товарних ринках) та державних регульованих цін. Розмір діапазону істотного коливання цін повинен відповідати динаміці цінових процесів на ринках та нормам Закону.</p>
<p>2.2. Істотним коливанням цін на ВДР є: досягнення ціни акцептованої заявки на ВДР рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на ВДР більше ніж на 5 % в сторону збільшення</p>	<p>2.2. Істотним коливанням цін на ВДР є: досягнення ціни акцептованої заявки на ВДР рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на ВДР більше ніж на 10 % в сторону</p>	

<p>або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>Запропонована у проєкті редакція не вирішує та не прибирає проблему волатильності цін на РДН та ВДР. Встановлення такого низького порогу істотного коливання цін навпаки дає можливості для маніпулювань, особливо з боку покупців електричної енергії, які зацікавлені у цінових обмеженнях.</p> <p>Отже, обмеження цін будуть діяти у переважній кількості періодів, що фактично нівелює ринкові механізми.</p> <p>Запропонована Товариством редакція встановлює істотне коливання цін РДН на рівні не менше, як на 10 % в сторону збільшення, що дозволяє встановлювати обмеження для учасників РДН, впроваджуючи такі обмежувальні заходи у разі дійсно значних коливань на ринку.</p> <p>Також при зниженні ціни обмеження її максимального значення є не логічним, щоб захистити виробників від можливих маніпуляцій зі сторони покупців.</p>
<p>2.3. Істотним коливанням цін на балансуєчому ринку є:</p> <p>досягнення ціни акцептованої заявки на завантаження на балансуєчому ринку рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або</p> <p>відхилення середньоарифметичної ціни на балансуєчому ринку (на завантаження або розвантаження) більше ніж на 5 % в сторону</p>	<p>2.3. Істотним коливанням цін на балансуєчому ринку є:</p> <p>досягнення ціни акцептованої заявки на завантаження на балансуєчому ринку рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або</p> <p>відхилення середньоарифметичної ціни на балансуєчому ринку (на завантаження або розвантаження) більше ніж на 20 % в сторону</p>	<p>Встановлення однакового підходу до ціноутворення на БР порушує принципи, які закладено в Законі України «Про ринок електричної енергії» та Правилах ринку щодо визначення цільової функції БР, як ринку застосування штрафних санкцій для учасників ринку, що не дотримуються торгових графіків.</p>

<p>збільшення або зменшення одночасно у двох з таких періодів:</p> <ul style="list-style-type: none"> за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді; за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам; за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам. 	<p>збільшення або зменшення одночасно у двох з таких періодів:</p> <ul style="list-style-type: none"> за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді; за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам; за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам. 	
<p>3.2. Регулятор має право встановлювати граничні ціни на РДН, ВДР та балансуєчному ринку для кожної торгової зони з відповідним обґрунтуванням, що включає, зокрема інформацію щодо індексу споживчих цін, індексу цін виробників, ціни на електричну енергію, що склались на ринку електричної енергії тощо, та з урахуванням отриманих від ОР та АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі пропозицій щодо рівня граничних цін.</p> <p>Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.</p>	<p>3.2. Регулятор має право встановлювати граничні ціни на РДН, ВДР та балансуєчному ринку окремо для кожної торгової зони кожного сегменту ринку, з відповідним обґрунтуванням, що включає, зокрема інформацію щодо індексу споживчих цін, індексу цін виробників, ціни на електричну енергію, що склались на ринку електричної енергії за попередній рік та прогнозний на наступний рік визначений відповідно до основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України, схвалений Кабінетом Міністрів України; тощо, та з урахуванням отриманих від ОР та АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі пропозицій щодо рівня граничних цін.</p> <p>Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.</p>	<p>До 24 лютого 2022 року в Україні існували 2 торгові зони «Острів Бурштинської ТЕС» та «Об'єднана енергетична система».</p> <p>11 березня 2022 року об'єднанням системних операторів ENTSO-E було ухвалено рішення про синхронізацію енергосистеми України та Молдови з електромережею континентальної Європи ENTSO-E.</p> <p>Тому, наразі немає сенсу виділяти окремі торгові зони.</p> <p>При формування базової індикативної ціни впливає низка факторів (сезонність, зменшення попиту, пов'язане із військовою агресією РФ, провадження інших обмежувальних заходів, зокрема розповсюдженням коронавірусної інфекції COVID-19, тощо).</p> <p>З метою виключення впливу ситуативних змін цін пропонується змінити розрахунковий період визначення індикативної ціни на РДН.</p>

<p>3.5. Рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку є тимчасовими та діють протягом дев'яти декад.</p>		<p>Пропонується узгодити вимоги щодо терміну дії граничних цін з п. 3.6. проєкту Методики.</p>
---	--	--

№ 01-12671/50-6 від 12.09. 2022 р.

на № _____ від _____ 20____ р.

Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг

Щодо надання зауважень та пропозицій

Державне підприємство «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» в особі відокремленого підрозділу «Енергоатом-Треїдинг», у межах компетенції, опрацювало проєкт постанови, що має ознаки регуляторного акта, – «Методика визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку», який було оприлюднено шляхом розміщення на офіційному вебсайті НКРЕКП 2 вересня 2022 року, та надає зауваження і пропозиції до нього за формою згідно з додатком 1 до Порядку проведення відкритого обговорення проєктів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 червня 2017 року № 866 (далі – Порядок), а також додатково загальні застереження.

- Додатки:
1. Зауваження та пропозиції до проєкту постанови, що має ознаки регуляторного акта за формою, згідно з додатком 1 до Порядку, на 4 арк. в 1 прим.
  2. Загальні застереження до проєкту постанови, що має ознаки регуляторного акта, на 2 арк. в 1 прим.

Віце-президент

Хартмут ЯКОБ

**Зауваження та пропозиції ДП «НАЕК «Енергоатом»
до проєкту Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед»,
внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку**

Редакція проєкту рішення НКРЕКП	Зауваження та пропозиції до проєкту рішення НКРЕКП	Обґрунтування
Методика визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку		
1. Загальні положення		
Ця Методика визначає порядок визначення істотного коливання цін на ринку «на добу наперед» (далі – РДН), внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) та балансуєчному ринку, та процедуру встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчному ринку.	Ця Методика визначає порядок визначення істотного коливання цін на ринку «на добу наперед» (далі – РДН), внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) та балансуєчному ринку, та процедуру встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчному ринку (далі – БР).	Редакційне уточнення. Пропонуємо ввести скорочення БР для поняття балансуєчного ринку та зробити коригування по тексту документа.
декада – розрахунковий період, що для першої та другої третини календарного місяця складає 10 днів, а для останньої третини місяця дорівнює загальній кількості днів календарного місяця за вирахуванням 20 днів;	декада – період часу , що для першої та другої третини календарного місяця складає 10 днів, а для останньої третини місяця дорівнює загальній кількості днів календарного місяця за вирахуванням 20 днів;	Вважаємо за доцільне у визначенні терміну «декада» словосполучення «розрахунковий період» замінити на «період часу» для унеможливлення його неоднозначного трактування, оскільки наведене у Правилах ринку та у Правилах РДН/ВДР визначення терміну «розрахунковий період» не може відображати період у 10 днів. Так, відповідно до пункту 1.1.2 глави 1.1 розділу I Правил ринку розрахунковий період – період у 60 хвилин, щодо якого визначаються ціна

		<p>та обсяги купівлі-продажу електричної енергії на ринку електричної енергії.</p> <p>Відповідно до пункту 1.1.5 глави 1.1 розділу I Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку розрахунковий період – мінімальний відрізок часу, щодо якого визначаються ціна та обсяги купівлі-продажу електричної енергії на РДН/ВДР (60 хвилин).</p>
2. Порядок визначення істотного коливання цін		
<p>2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: досягнення ціни акцептованої заявки на РДН рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: досягнення ціни акцептованої заявки на РДН рівня в 95 % від максимальної граничної ціни або 105 % від мінімальної граничної ціни (у разі їх застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 20 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>Вважаємо, що істоте коливання цін має розглядатися також по відношенню до досягнення мінімальних граничних цін, у разі їх застосування, по аналогії з досягненням рівня від максимальних граничних цін.</p> <p>Істотне коливання без аналізу причин такого коливання не може бути підставою для встановлення граничних цін. Так як, запропонований критерій істотного коливання цін для встановлення граничних цін на РДН є необґрунтовано низьким та може призвести до маніпуляцій учасників ринку з метою застосування у певній декаді граничних цін, а також постійного необґрунтованого</p>

<p>2.2. Істотним коливанням цін на ВДР є: досягнення ціни акцептованої заявки на ВДР рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або</p> <p>відхилення середньоарифметичної ціни на ВДР більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>2.2. Істотним коливанням цін на ВДР є: досягнення ціни акцептованої заявки на ВДР рівня в 95 % від максимальної граничної ціни або 105 % від мінімальної граничної ціни (у разі їх застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або</p> <p>відхилення середньоарифметичної ціни на ВДР більше ніж на 20 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>застосування граничних цін у зв'язку з незначними (5 % - 10 %) коливаннями цін, викликаними об'єктивними причинами.</p> <p>Так, коливання цін може бути спричинено сезонними факторами - зима/літо (різке похолодання, що призводить до збільшення попиту на електричну енергію; аномально тепла зима у 2019-2020 роках, що призвела до профіциту електричної енергії; пік виробництва ВДЕ). На коливання цін впливають, зокрема: рівень споживання електроенергії у святкові дні, аварійні зупинки генеруючих потужностей тощо.</p> <p>Аналіз роботи ринку «на добу наперед» у торговій зоні «ОЕС України» з початку роботи ринку до серпня 2022 року демонструє, що коливання в діапазоні 5 % відбувалось більш ніж у 50 % випадків, що відповідно до запропонованого проекту Методики обумовлює необхідність постійного застосування граничних цін.</p>
<p>2.3. Істотним коливанням цін на балансуючому ринку є:</p> <p>досягнення ціни акцептованої заявки на завантаження на балансуючому ринку рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або</p> <p>відхилення середньоарифметичної ціни на балансуючому ринку (на завантаження або розвантаження) більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p>	<p>2.3. Істотним коливанням цін на БР є:</p> <p>досягнення ціни акцептованої заявки на завантаження на БР рівня в 95 % від максимальної граничної ціни або 105 % від мінімальної граничної ціни (у разі їх застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або</p> <p>відхилення середньоарифметичної ціни на БР (на завантаження або розвантаження) більше ніж на 20 % в сторону збільшення або зменшення одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p>	

за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам; за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.	за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам; за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.	
3. Процедура встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку		
3.1. НКРЕКП після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, у випадку доцільності встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін, направляє до ОР, АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі запит на отримання пропозицій щодо встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.	3.1. НКРЕКП після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та БР , розглядає та аналізує причини такого істотного коливання та у випадку доцільності встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін, направляє до ОР, АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі запит на отримання пропозицій щодо встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та БР .	Редакційне уточнення. Вважаємо, що у Регулятор має обов'язково проводити аналіз причин істотного коливання ціни, після чого приймати рішення про доцільність перегляду граничних цін у випадку їх істотного коливання з урахуванням інформації ОР, АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі.
3.5. Рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку є тимчасовими та діють протягом дев'яти декад.	3.5. Рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та БР є тимчасовими, приймається протягом двох декад з моменту фіксації ОР та/або АР істотного коливання та діє протягом дев'яти декад.	Необхідно регламентувати термін встановлення/перегляду граничних цін, наприклад протягом двох декад (пропозиція для обговорення).

Загальні застереження

до проєкту постанови, що має ознаки регуляторного акта, – Методика визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку (далі – Методика)

1. Відповідно до абзацу шостого пункту 9 розділу XVII Закону України «Про ринок електричної енергії» у разі істотного коливання цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку відповідно до методики, визначеної Регулятором, Регулятор має право встановлювати граничні ціни (тимчасові мінімальні та/або максимальні цінові межі) на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку для кожної торгової зони з відповідним обґрунтуванням.

Так, опублікований проєкт Методики регламентує порядок визначення істотного коливання цін з чітко визначеними критеріями та параметрами за кожним сегментом ринку, однак проєкт Методики не визначає жодних критеріїв та підходів до порядку визначення граничних цін. Порядок визначення (розрахунку) граничних цін в рамках Методики має здійснюватися із дотриманням принципу прозорості та пропорційності рішення (заходу) суб'єкта владних повноважень.

2. Методикою передбачено процедуру, в частині послідовності дій для встановлення НКРЕКП граничних цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку. Однак, не визначено критерії згідно яких виникає доцільність встановлення граничних цін.

Більш детального опису потребує алгоритм взаємодій між НКРЕКП та ОР, АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі (далі – Міненерго) в процесі визначення доцільності встановлення граничних цін, зокрема, визначення строків щодо направлення НКРЕКП запиту (після отримання інформації від ОР та АР) та отримання на нього відповіді.

3. Відповідно до пункту 3.3 Методики рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку приймається згідно з процедурою встановленою Регулятором для проєктів рішень, що мають ознаки регуляторних актів.

Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» визначено порядок підготовки рішень Регулятора, що мають ознаки регуляторних актів.

Так, статтею 15 цього Закону передбачено, що кожен проєкт рішення Регулятора, що має ознаки регуляторного акта, разом з матеріалами, що обґрунтовують необхідність прийняття такого рішення, та аналізом його впливу оприлюднюються на офіційному веб-сайті Регулятора з метою одержання зауважень і пропозицій від інших органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб.

Строк, протягом якого приймаються зауваження та пропозиції до проектів рішень, встановлюється Регулятором і не може становити менше 10 днів та більше трьох місяців з дня оприлюднення відповідних проектів рішень. Обчислення такого строку розпочинається з дня оприлюднення відповідних проектів рішень.

Розгляд зауважень та пропозицій до проектів рішень, що мають ознаки регуляторних актів регламентовано Порядком проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженим постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866.

Разом із цим, Порядком не встановлено строк протягом якого НКРЕКП опрацьовує і узагальнює зауваження та пропозиції до проекту рішення, що має ознаки регуляторного акту.

Враховуючи зазначене, а також беручи до уваги строки необхідні для ухвалення відповідного рішення, за результатами опрацювання проекту регуляторного акту виникає занепокоєння щодо оперативності реагування шляхом встановлення граничних цін на відповідних сегментах ринку, оскільки істотне коливання цін може призвести до порушення збалансованої роботи ринку в частині купівлі-продажу електричної енергії та дестабілізації ситуації на тому чи іншому сегменту ринку.

На підставі вищевикладеного, з урахуванням підготовлених ДП «НАЕК «Енергоатома» зауважень та пропозицій до Методики вважаємо, що вказаний документ потребує додаткового, детального доопрацювання.

Our Ref.: 179 dd. 12.09.2022

Your Ref.: _____ dd. _____

**Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг**

Товариство з обмеженою відповідальністю «Д.ТРЕЙДІНГ» надає зауваження до проєкту постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку», який був оприлюднений на офіційному веб-сайті НКРЕКП.

Просимо врахувати пропозиції ТОВ «Д.ТРЕЙДІНГ» під час підготовки остаточної редакції зазначеного проєкту.

Додаток: на 8 арк. в 1 прим.

Виконавчий директор

А.В. Марічев

Зауваження та пропозиції до проекту постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку»		
Зміст положень проекту постанови	Зауваження та пропозиції до проекту постанови НКРЕКП	Обґрунтування
1. Загальні положення		
Ця Методика визначає порядок визначення істотного коливання цін на ринку «на добу наперед» (далі – РДН), внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) та балансуєчному ринку, та процедуру встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчному ринку.		
<p>У цій Методиці терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>граничні ціни – тимчасові максимально або мінімально допустимі рівні цін, які можуть бути зазначені учасниками ринку у заявках на РДН, ВДР та балансуєчному ринку;</p> <p>декада – розрахунковий період, що для першої та другої третини календарного місяця складає 10 днів, а для останньої третини місяця дорівнює загальній кількості днів календарного місяця за вирахуванням 20 днів;</p> <p>істотне коливання цін – коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчному ринку, що визначається істотним у порядку встановленому цією Методикою.</p> <p>Інші терміни та скорочення в цій Методиці вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про ринок електричної енергії», та інших нормативно-правових актах, що</p>	<p>У цій Методиці терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>граничні ціни – тимчасові максимально або мінімально допустимі рівні цін, затверджені НКРЕКП, які можуть бути зазначені учасниками ринку у заявках на РДН, ВДР та балансуєчному ринку;</p> <p>декада – відрізок часу, що для першої та другої третини календарного місяця складає 10 днів, а для останньої третини місяця дорівнює загальній кількості днів календарного місяця за вирахуванням 20 днів;</p> <p>істотне коливання цін – коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчному ринку, що визначається істотним у порядку встановленому цією Методикою;</p> <p>$K = 1000$ грн/МВт.год – коефіцієнт коригування максимальної граничної ціни.</p>	<p>Пропонуємо уточнити визначення декади, адже запропонований варіант вносить неоднозначність застосування терміну «розрахунковий період», адже відповідно до Правил РДН/ВДР, а також Правил ринку розрахунковим періодом є мінімальний відрізок часу, щодо якого визначаються ціна та обсяги купівлі-продажу електричної енергії на РДН/ВДР та балансуєчному ринку (60 хвилин).</p> <p>Також, пропонуємо доповнити терміни визначенням показника «K – коефіцієнт коригування максимальної граничної ціни».</p>

врегулюють правовідносини у сфері енергетики.	Інші терміни та скорочення в цій Методиці вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про ринок електричної енергії», та інших нормативно-правових актах, що врегулюють правовідносини у сфері енергетики.	
2. Порядок визначення істотного коливання цін		
<p>2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: досягнення ціни акцептованої заявки на РДН рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>2.1. Істотним коливанням цін на РДН є досягнення ціни акцептованої заявки на РДН 60 % і більше від рівня максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж розрахункової декади для одного розрахункового періоду.</p>	<p>Першим фактором істотних коливань є досягнення 95% от максимальної ціни в 50 % розрахункових періодах. Досягнення зазначеного фактору малоймовірно (з початку запуску нового ринку електричної енергії досягнення цього фактору відбулося би на РДН 11 разів або 9% випадків, на ВДР – 10 разів або 9%). В європейській практиці відсутні такі підходи до встановлення граничних цін (наприклад, ACER встановив норму щодо досягнє 60 % граничної ціни для однієї години в одній країні).</p> <p>Другим фактором істотних коливань є перевищення подекадних коливання цін в діапазоні +/-5% за одну/три/дев'ять декад, що є необґрунтовано низьким показником та призведе до постійного запровадження граничних цін на ринку електричної енергії (з початку запуску нового ринку електричної енергії досягнення цього фактору відбулося би на РДН – 71 раз або в 66% випадках, на ВДР – 72 рази або 67%).</p> <p>При цьому, на лібералізованих ринках сусідніх європейських країн Словаччини, Угорщини, Польщі та Румунії на подекадні</p>
<p>2.2. Істотним коливанням цін на ВДР є: досягнення ціни акцептованої заявки на ВДР рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на</p>	<p>2.2. Істотним коливанням цін на ВДР є досягнення ціни акцептованої заявки на ВДР 60 % і більше від рівня максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж розрахункової декади для одного розрахункового періоді.</p>	

<p>ВДР більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>		<p>коливання в діапазоні $\pm 5\%$ на РДН припадає в Румунії – 85% випадків, Польщі – 74%, Угорщині – 91%, Словаччина – 92%.</p> <p>Тобто зазначений фактор не може бути індикатором, оскільки достатньо часто спрацьовує і навіть на розвинутих європейських ринках діапазон коливання на рівні 15-20% є нормальним та розповсюдженим ціновим відхиленням.</p> <p>Пропонуємо встановити єдиний критерій автоматичного встановлення/перегляду максимальних граничних цін на рівні 60% та більше від досягнення рівня граничної максимальної ціни для одного розрахункового періоду на таких сегментах ринку, як РДН, ВДР та балансуєчому ринку.</p>
<p>2.3. Істотним коливанням цін на балансуєчому ринку є:</p> <p>досягнення ціни акцептованої заявки на завантаження на балансуєчому ринку рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або</p> <p>відхилення середньоарифметичної ціни на балансуєчому ринку (на завантаження або розвантаження) більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>2.3. Істотним коливанням цін на балансуєчому ринку є досягнення ціни акцептованої заявки на завантаження на балансуєчому ринку 60 % і більше від рівня максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж розрахункової декади для одного розрахункового періоду.</p>	
<p>2.4. Оператор ринку (далі – ОР) кожного</p>		

<p>останнього дня декади здійснює розрахунок показників, передбачених пунктами 2.1 та 2.2 цієї глави та перевірку наявності істотного коливання цін відповідно до наявної інформації.</p> <p>2.5. Адміністратор розрахунків (далі – АР) кожного першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, здійснює розрахунок показників, передбачених пунктом 2.3 цієї глави та перевірку наявності істотного коливання цін відповідно до наявної інформації.</p>		
<p>2.6. ОР до 15:00 останнього дня декади розміщує на своєму вебсайті інформацію про показники, розраховані відповідно до пунктів 2.1 та 2.2 цієї глави та інформацію про наявність/відсутність істотного коливання цін у торгових зонах визначених оператором системи передачі (далі – ОСП) та погоджених Регулятором відповідною постановою.</p> <p>2.7. АР до 15:00 першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, розміщує на своєму вебсайті інформацію про показники, розраховані відповідно до пункту 2.3 цієї глави та інформацію про наявність/відсутність істотного коливання цін у торгових зонах визначених ОСП та погоджених Регулятором відповідною постановою.</p>	<p>2.6. ОР до 15:00 першого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою розміщує на своєму вебсайті інформацію про показники, розраховані відповідно до пунктів 2.1 та 2.2 цієї глави та інформацію про наявність/відсутність істотного коливання цін у торгових зонах визначених оператором системи передачі (далі – ОСП) та погоджених Регулятором відповідною постановою.</p> <p>2.7. АР до 15:00 першого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, розміщує на своєму вебсайті інформацію про показники, розраховані відповідно до пункту 2.3 цієї глави та інформацію про наявність/відсутність істотного коливання цін у торгових зонах визначених ОСП та погоджених Регулятором відповідною постановою.</p>	<p>З урахуванням результатів попередніх обговорень проєктів Методик пропонуємо уточнити строки здійснення розрахунків істотних Оператором ринку та Адміністратором розрахунків.</p>
<p>2.8. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання</p>	<p>2.8. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання</p>	

<p>цін на РДН та ВДР одночасно, ОР не пізніше 15:00 останнього дня декади, в якій, за результатами розрахунків, встановлено істотне коливання цін, повідомляє НКРЕКП про наявність істотного коливання цін.</p> <p>2.9. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання цін на балансуєчому ринку, АР не пізніше 15:00 першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, в якій, за результатами розрахунків, встановлено істотне коливання цін, повідомляє НКРЕКП про наявність істотного коливання цін.</p>	<p>цін на РДН та ВДР одночасно, ОР не пізніше 15:00 першого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, в якій, за результатами розрахунків, встановлено істотне коливання цін, повідомляє НКРЕКП про наявність істотного коливання цін.</p> <p>2.9. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання цін на балансуєчому ринку, АР не пізніше 15:00 першого робочого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, в якій, за результатами розрахунків, встановлено істотне коливання цін, повідомляє НКРЕКП про наявність істотного коливання цін.</p>	
<p>3. Процедура встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку</p>		
<p>3.1. НКРЕКП після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, у випадку доцільності встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін, направляє до ОР, АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі запит на отримання пропозицій щодо встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.</p>	<p>3.1. Максимальна гранична ціна для РДН, ВДР та балансуєчого ринку становить 10 000 грн/ грн/МВт·год.</p> <p>Мінімальна гранична ціна на РДН,ВДР становить 2374 грн/МВт·год.</p>	<p>Рішенням ACER від 14 листопада 2017 року (<i>Harmonised maximum and minimum clearing prices for single day-ahead coupling in accordance with Article 41(1) of Commission Regulation (EU) 2015/1222 of 24 July 2015 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management (CACM Regulation)</i>) визначені чіткі критерії встановлення та перегляду максимальних та мінімальних цін на ринку електричної енергії, які зокрема містять наступні положення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - максимальна спотова гранична ціна автоматично підвищується щойно ціна досягне 60 % граничної ціни для однієї години в одній країні. - коригування граничної ціни здійснюється на 1000 євро/ МВт.год. - підвищення ціни починає діяти на п'ятий тиждень від дня досягнення 60%

		<p>граничної ціни для одного розрахункового періоду.</p> <p>При цьому, Рішенням ACER від 14 листопада 2017 року встановлені максимальні граничні рівні цін на рівні 3 000 євро/МВт.год, а мінімальні – на рівні «мінус» 500 євро/МВт.год, однак вже з вересня 2022 року максимальна гранична ціна буде на рівні 5 000 євро/МВт.год та 10 000 євро/МВт.год для балансуємого ринку. Отже, в європейському встановлені граничні рівні цінових меж зазвичай кратні ринковим цінам та не обмежують ринок у формуванні конкурентних цін.</p>
<p>3.2. Регулятор має право встановлювати граничні ціни на РДН, ВДР та балансуємому ринку для кожної торгової зони з відповідним обґрунтуванням, що включає, зокрема інформацію щодо індексу споживчих цін, індексу цін виробників, ціни на електричну енергію, що склались на ринку електричної енергії тощо, та з урахуванням отриманих від ОР та АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі пропозицій щодо рівня граничних цін. Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.</p>	<p>3.2. НКРЕКП після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуємому ринку протягом тижня здійснює розрахунок нової граничної максимальної ціни.</p> <p>Нова гранична максимальної ціна формується шляхом збільшення рівня діючої граничної максимальної ціни на K – коефіцієнт коригування максимальної граничної ціни.</p> <p>Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.</p>	<p>Проект Методики повинен чітко та зрозуміло, прозоро та з конкретними строками виконання визначити механізм автоматичного встановлення/перегляду граничних цін без додаткових консультацій з іншими ліцензіатами (оператором ринку та оператором системи передачі).</p>
<p>3.3. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуємому ринку приймається згідно з процедурою встановленою Регулятором для</p>	<p>3.3. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуємому ринку приймається протягом місяця з дня отримання</p>	

<p>проектів рішень, що мають ознаки регуляторних актів.</p>	<p>НКРЕКП інформації від ОР та/або АР про наявність істотного коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку приймається з відповідним обґрунтуванням.</p>	
<p>3.4. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін приймається після проведення консультації з Антимонопольним комітетом України.</p>	<p>3.4. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін приймається після погодження з Антимонопольним комітетом проекту рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку. НКРЕКП надсилає до Антимонопольного комітету проект рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку з відповідним обґрунтуванням протягом тижня після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку. Антимонопольний комітет Антимонопольний комітет України надає Регулятору інформацію про результати розгляду проекту рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку протягом 10 днів, а в разі повторного погодження - протягом п'яти днів з дня їх надходження до Антимонопольного комітету України.</p>	<p>Проект Методики фактично дублює норми Закону України «Про ринок електричної енергії», але при цьому не визначає механізми їх реалізації. Так, зазначеним порядком не регламентується проведення консультацій з Антимонопольним комітетом України.</p> <p>Пропонуємо передбачити встановити алгоритм проведення консультацій між Регулятором та Антимонопольним комітетом України з урахуванням усталеної практики погодження проектів нормативно-правових актів з АМКУ у відповідності до вимог Закону України «Про ринок електричної енергії».</p>

3.5. Рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку є тимчасовими та діють протягом дев'яти декад.		
3.6. Доцільність встановлення і рівень граничних цін у разі їх встановлення мають переглядатися Регулятором не менше одного разу на шість місяців.		

12.09.22 № 022/1/454
На № _____ від _____

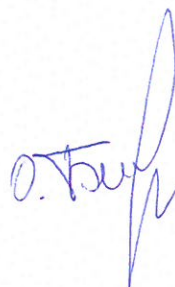
**Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг**

Акціонерне товариство «ДТЕК ДНІПРОЕНЕРГО» надає зауваження до проекту постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку», який був оприлюднений на офіційному веб-сайті НКРЕКП.

Просимо врахувати пропозиції АТ «ДТЕК ДНІПРОЕНЕРГО» під час підготовки остаточної редакції зазначеного проекту.

Додаток: на 8 арк. в 1 прим.

Представник за довіреністю

Бова О.Ю.

Зауваження та пропозиції до проекту постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку»		
Зміст положень проекту постанови	Зауваження та пропозиції до проекту постанови НКРЕКП	Обґрунтування
1. Загальні положення		
Ця Методика визначає порядок визначення істотного коливання цін на ринку «на добу наперед» (далі – РДН), внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) та балансуєчному ринку, та процедуру встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчному ринку.		
<p>У цій Методиці терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>граничні ціни – тимчасові максимально або мінімально допустимі рівні цін, які можуть бути зазначені учасниками ринку у заявках на РДН, ВДР та балансуєчному ринку;</p> <p>декада – розрахунковий період, що для першої та другої третини календарного місяця складає 10 днів, а для останньої третини місяця дорівнює загальній кількості днів календарного місяця за вирахуванням 20 днів;</p> <p>істотне коливання цін – коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчному ринку, що визначається істотним у порядку встановленому цією Методикою.</p> <p>Інші терміни та скорочення в цій Методиці вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про ринок електричної енергії», та інших нормативно-правових актах, що врегульовують правовідносини у сфері</p>		

енергетики.		
2. Порядок визначення істотного коливання цін		
<p>2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: досягнення ціни акцептованої заявки на РДН рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 25 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>Отже враховуючи, що семантичне визначення терміну «істотний» (значний, вагомий), пропонуємо встановити діапазон відхилення на рівні 25% для РДН, ВДР та 40% для БР, адже саме таке відхилення є вагомим, несистемним для ринку, оскільки на лібералізованих ринках сусідніх європейських країн Словаччини, Угорщини та Румунії тільки біля 80-90% подекадних коливань підпадають в діапазон + -5%, інші подекадні коливання перевищують + -5%.</p> <p>Щодекадне визначення істотного коливання цін на РДН та низький (5%) поріг для такого коливання, призведе до постійного запровадження граничних цін на ринку електричної енергії, навіть, внаслідок коливань середньої ціни РДН, що спричинені об'єктивними факторами – зміною структури виробництва (через сезонність та ремонтні компанії), неоднакове співвідношення робочих та неробочих (вихідних та святкових) днів у декадах.</p>
<p>2.2. Істотним коливанням цін на ВДР є: досягнення ціни акцептованої заявки на ВДР рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на ВДР більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p>	<p>2.2. Істотним коливанням цін на ВДР є: відхилення середньоарифметичної ціни на ВДР більше ніж на 25 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим</p>	

<p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>дев'ятьом останнім декадам.</p>	
<p>2.3. Істотним коливанням цін на балансуєчому ринку є:</p> <p>досягнення ціни акцептованої заявки на завантаження на балансуєчому ринку рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або</p> <p>відхилення середньоарифметичної ціни на балансуєчому ринку (на завантаження або розвантаження) більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>2.3. Істотним коливанням цін на балансуєчому ринку є:</p> <p>відхилення середньоарифметичної ціни на балансуєчому ринку (на завантаження або розвантаження) більше ніж на 40% в сторону збільшення або зменшення одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>Обґрунтування наведене вище.</p>
<p>2.4. Оператор ринку (далі – ОР) кожного останнього дня декади здійснює розрахунок показників, передбачених пунктами 2.1 та 2.2 цієї глави та перевірку наявності істотного коливання цін відповідно до наявної</p>		

<p>інформації.</p> <p>2.5. Адміністратор розрахунків (далі – АР) кожного першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, здійснює розрахунок показників, передбачених пунктом 2.3 цієї глави та перевірку наявності істотного коливання цін відповідно до наявної інформації.</p> <p>2.6. ОР до 15:00 останнього дня декади розміщує на своєму вебсайті інформацію про показники, розраховані відповідно до пунктів 2.1 та 2.2 цієї глави та інформацію про наявність/відсутність істотного коливання цін у торгових зонах визначених оператором системи передачі (далі – ОСП) та погоджених Регулятором відповідною постановою.</p> <p>2.7. АР до 15:00 першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, розміщує на своєму вебсайті інформацію про показники, розраховані відповідно до пункту 2.3 цієї глави та інформацію про наявність/відсутність істотного коливання цін у торгових зонах визначених ОСП та погоджених Регулятором відповідною постановою.</p> <p>2.8. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання цін на РДН та ВДР одночасно, ОР не пізніше 15:00 останнього дня декади, в якій, за результатами розрахунків, встановлено істотне коливання цін, повідомляє НКРЕКП про наявність істотного коливання цін.</p> <p>2.9. Якщо за результатами розрахунків</p>		
---	--	--

<p>встановлено наявність істотного коливання цін на балансуючому ринку, АР не пізніше 15:00 першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, в якій, за результатами розрахунків, встановлено істотне коливання цін, повідомляє НКРЕКП про наявність істотного коливання цін.</p>		
<p>3. Процедура встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку</p>		
<p>3.1. НКРЕКП після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку, у випадку доцільності встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін, направляє до ОР, АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі запит на отримання пропозицій щодо встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку.</p>	<p>3.1. НКРЕКП після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку на підставі аналізу причин істотного коливання на відповідному сегменту ринку готує інформацію щодо запровадження або перегляду граничних цін разом з відповідним обґрунтуванням, яку протягом тижня, після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку, оприлюднює на власному веб-сайті разом з відповідними розрахунками граничних цін. НКРЕКП здійснює розрахунки граничних цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку у відповідності до пунктів 3.3-3.4. цього розділу. Рівень граничних цін, який пропонується для встановлення має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.</p>	<p>Саме коливання цін не може бути підставою для автоматичного запровадження граничних цін, і потребує перевірки на наявність об'єктивних факторів – зміною структури виробництва (через сезонність, ремонтні компанії, аварії), неоднакове співвідношення робочих та неробочих (вихідних та святкових) днів у декадах.</p>
<p>3.2. Регулятор має право встановлювати</p>	<p>3.2. Регулятор приймає рішення щодо</p>	<p>Пропонуємо чітко визначити строки</p>

<p>граничні ціни на РДН, ВДР та балансуєчому ринку для кожної торгової зони з відповідним обґрунтуванням, що включає, зокрема інформацію щодо індексу споживчих цін, індексу цін виробників, ціни на електричну енергію, що склались на ринку електричної енергії тощо, та з урахуванням отриманих від ОР та АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі пропозицій щодо рівня граничних цін. Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.</p>	<p>встановлення або перегляду рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку для кожної торгової зони з відповідним обґрунтуванням протягом місяця після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.</p>	<p>прийняття НКРЕКП рішення про встановлення граничних цін на відповідних сегментах ринку.</p>
<p>Норма відсутня.</p>	<p>3.3.Максимальна гранична ціна на РДН та ВДР визначається з формулою:</p> $Ц_m = (((Ц_v * 5200 / 6000) * X - Rate_{USD} + V_t) * U_{PWT} / 1000 * 7000 / 5200 + V_r + U_{PB}) * (1 + P) + A + V_d) / O, \text{ де}$ <p>Ц_м – максимальна гранична ціна на РДН та ВДР; Ц_в – індикативна ціна вугілля, яка визначається на підставі середньої ринкової ціни на європейському ринку (на основі середніх індексів API2 на умовах CIF) на наступний квартал, дол/тонна; V_t – витрати на транспортування вугілля за даними форми 4а-НКРЕКП-виробництво електричної та теплової енергії (місячна) «Звіт про використання</p>	<p>Ціна електроенергії на РДН, ВДР та особливо БР повинна забезпечити високо ймовірну вимушеної роботи теплової генерації з використанням, в тому числі природного газу та/або мазуту при проходженні осінньо-зимового періоду.</p> <p>Рівень максимальної граничної ціни на БР повинен забезпечувати компенсацію витрат генерації для надання послуг з балансування. Участь на балансуєчому ринку повинна бути економічно обґрунтованою для генерації, оскільки відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» та Правил ринку тепла генерація зобов'язана надавати відповідні послуги з балансування.</p>

	<p>палива/енергії та стан розрахунків», грн/МВт.год; X-RateUSD — офіційний курс гривні до долара США, актуальний на дату розрахунку ціни, опублікований на офіційному веб-сайті Національного банку, у гривнях за долар США; УРУТ – питомі витрати умовного палива, гуп/кВт.год; В_р – витрати на резервне палива (пускові), грн/МВт.год; УПВ – умовно-постійні витрати ТЕС, грн/МВт.год; Р – рентабельність на рівні 15%, %; В_д – витрати на оплату тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, грн/МВт.год; В_а – витрати на оплату акцизу, грн/МВт.год; О – рівень освоєння граничних цін на рівні 85%, %.</p> <p>Максимальна гранична ціна в торговій зоні на БР визначається на рівні максимальної граничної ціни на РДН, помноженої на коефіцієнт 1,5.</p>	
<p>3.3. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку приймається згідно з процедурою встановленою Регулятором для проєктів рішень, що мають ознаки регуляторних актів.</p>	<p>3.4. Мінімальна гранична ціна на РДН визначається на рівні значення індексу ціни навантаження реак за останні 30 календарних днів. Мінімальна гранична ціна на ВДР визначається на рівні ціни на електричну енергію не менше від значення 102% від</p>	<p>Пропонуємо визначити мінімальну ціну для РДН, ВДР та балансуєчому ринку на рівні мінімальної граничних цін, які діють на даний час на відповідних сегментах ринку.</p>

	<p>ціни РДН, визначеної ОР для кожного розрахункового періоду відповідної доби постачання.</p> <p>Мінімальна гранична ціна на БР становить 10 грн/МВт·год.</p>	
<p>3.4. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін приймається після проведення консультації з Антимонопольним комітетом України.</p>	<p>3.5. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін приймається після проведення консультації з Антимонопольним комітетом України у відповідності до абзаців одинадцятого-дванадцятого частини другої статті 2 Закону України «Про ринок електричної енергії».</p>	<p>Потребує більш чіткого визначення яким чином буде відбуватися проведення консультацій НКРЕКП з Антимонопольним комітетом щодо граничних цін, оскільки нормами чинного законодавства взагалі не врегульований порядок проведення консультацій між Регулятором та Антимонопольним комітетом України.</p>
<p>3.5. Рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку є тимчасовими та діють протягом дев'яти декад.</p> <p>3.6. Доцільність встановлення і рівень граничних цін у разі їх встановлення мають переглядатися Регулятором не менше одного разу на шість місяців.</p>	<p>3.6. Рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку є тимчасовими та діють протягом дев'яти декад.</p> <p>3.7. Доцільність встановлення і рівень граничних цін у разі їх встановлення мають переглядатися Регулятором не менше одного разу на шість місяців.</p>	

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ЕНЕРГЕТИЧНА КОМПАНІЯ УКРАЇНИ»**

01001, м. Київ, вул. Хрещатик, 34, +38(068)-268-05-60, ЄДРПОУ 32984271 office@ecu.gov.ua

---

від 12.09.2022 № 143/2022

**Національна комісія,
що здійснює державне регулювання
у сферах енергетики
та комунальних послуг
03057, м. Київ, вул. Смоленська, 19**

Щодо проєкту Постанови НКРЕКП
«Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та
встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному
ринку»

02 вересня 2022 року Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг оприлюднено проєкт рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акта – постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку».

Проєктом постанови передбачається затвердження регуляторного акту, а саме Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед» (РДН), внутрішньодобовому ринку (ВДР) та балансуєчному ринку, якою передбачається порядок визначення істотного коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчному ринку, а також процедуру встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчному ринку.

У відповідності до Порядку проведення відкритого обговорення проєктів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, що затверджений постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866, надсилаємо зауваження та пропозиції до проєкту, що має ознаки регуляторного акта.

Просимо розглянути зазначені зауваження та пропозиції та врахувати їх у проєкті, що пропонується до затвердження.

Запрошення на відкриті обговорення просимо надіслати на електронну пошту nataliia.korobenko@ecu.gov.ua

Додаток 1. Зауваження та пропозиції до проєкту рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акта - постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку»

**З повагою,
Начальник відділу регуляторного забезпечення
АТ «ЕКУ»**

Коробенко Наталія
050-247-1990

Наталія Коробенко

Зауваження та пропозиції до проекту рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акта - постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку»

Редакція проекту рішення НКРЕКП	Зауваження та пропозиції до проекту рішення НКРЕКП	Обґрунтування
2. Порядок визначення істотного коливання цін		
<p>2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: досягнення ціни акцептованої заявки на РДН рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p>	<p>Пропонуємо викласти в наступній редакції:</p> <p>2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: досягнення ціни акцептованої заявки на РДН рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 10 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p>	<p>Нашою компанією проведено розрахунок істотного коливання на ринку РДН на прикладі історичних даних з липня 2019 (можемо надати додатково). Відповідно до розрахунку, чутливість відхилення у 5% цін РДН є дуже малою. У 69% декад ми спостерігатимемо істотне</p>

<p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді; за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам; за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді; за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам; за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>коливання, що призведе до можливості перегляду/застосування цінових обмежень 2 рази на місяць. Пропонується встановити менш чутливе відхилення на рівні 15%, що дозволить зменшити кількість істотних коливань до 19% (перегляд/застосування цінових обмежень раз на 5 декад, або майже 2 місяці).</p>
<p>2.2. Істотним коливанням цін на ВДР є: досягнення ціни акцептованої заявки на ВДР рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на ВДР більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів: за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p>		<p>Розглянути разом з пунктом 2.1</p>

<p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>		
<p>2.3. Істотним коливанням цін на балансуєчому ринку є:</p> <p>досягнення ціни акцептованої заявки на завантаження на балансуєчому ринку рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або</p> <p>відхилення середньоарифметичної ціни на балансуєчому ринку (на завантаження або розвантаження) більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>		Розглянути разом з пунктом 2.1

<p>3. Процедура встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку</p> <p>3.1. НКРЕКП після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, у випадку доцільності встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін, направляє до ОР, АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі запит на отримання пропозицій щодо встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.</p>	<p>Необхідно передбачити п.3.1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) критерії доцільності встановлення граничних цін (чіткі та зрозумілі критерії, при яких НКРЕКП буде ініціювати встановлення граничних цін) 2) прописати порядок та строки направлення НКРЕКП запиту на отримання пропозицій щодо встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, строків надання інформації на відповідний запит, строки опрацювання інформації, наданої за запитом. 	<p>Запропонована НКРЕКП редакція не встановлює чітких критеріїв, при яких Регулятор вважає доцільним встановлення граничних цін, а також чіткого плану зі строками щодо збору інформації та опрацювання наданих пропозицій. Таким чином, надані пропозиції можуть бути неактуальними.</p>
<p>3.2. Регулятор має право встановлювати граничні ціни на РДН, ВДР та балансуєчому ринку для кожної торгової зони з відповідним обґрунтуванням, що включає, зокрема інформацію щодо індексу споживчих цін, індексу цін виробників, ціни на електричну енергію, що склались на ринку електричної енергії тощо, та з урахуванням отриманих від ОР та АР та центрального органу виконавчої влади, що</p>	<p>Пропонуємо викласти в наступній редакції:</p> <p>3.2. Регулятор має право встановлювати граничні ціни на РДН, ВДР та балансуєчому ринку для кожної торгової зони з відповідним обґрунтуванням, що включає, зокрема інформацію щодо індексу споживчих цін, індексу цін виробників, ціни на електричну енергію, що склались на ринку електричної енергії тощо, та з</p>	

забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі пропозицій щодо рівня граничних цін. Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.	урахованням пропозицій, отриманих від учасників ринку за процедурою прийняття проектів рішень, що мають ознаки регуляторних актів.	
3.3. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку приймається згідно з процедурою встановленою Регулятором для проектів рішень, що мають ознаки регуляторних актів.	Необхідно передбачити у п 3.3: Граничні строки, протягом яких має бути прийнято рішення про встановлення граничних цін (з урахуванням строків, встановлених Регулятором процедурою для проектів рішень, що мають ознаки регуляторних актів).	
3.6. Доцільність встановлення і рівень граничних цін у разі їх встановлення мають переглядатися Регулятором не менше одного разу на шість місяців.	Необхідно передбачити критерії доцільності встановлення граничних цін	

«12» 09 2022 року

Начальник відділу
регуляторного забезпечення
АТ «ЕКУ» Наталія Коробенко

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА
**ПЕРША ЕНЕРГЕТИЧНА АСОЦІАЦІЯ
УКРАЇНИ**
(ГС «ПЕАУ»)

Україна, 03057 м. Київ, просп. Перемоги, 39, офіс 118, тел. (044) 222-53-87,
e-mail: office@eau.org.ua, www.eau.org.ua

09.09.2022 № 04-43/2

на № _____ від _____

Голові НКРЕКП

К. Ущановському

Зауваження та пропозиції до проекту
Постанови НКРЕКП «Про затвердження
Методики визначення істотного коливання
цін та встановлення граничних цін на ринку
«на добу наперед», внутрішньодобовому
ринку та балансуєчному ринку

Шановний Конstantині Валерійовичу !

ГС «Перша Енергетична Асоціація України» розглянула розміщений на сайті Комісії 02.09.2022 проект Постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку» (далі – Проект) та вітає плани Регулятора щодо прийняття нормативного акту, передбаченого змінами, внесеними Законом України №330 від 04.12.2019 року до Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон). Разом з тим, до Проекту є **концептуальні зауваження та пропозиції**, а саме:

Абз.6 п.8 Прикінцевих і перехідних положень Закону встановлює, що (1) Регулятор має право (2) у разі істотного коливання цін на ринку «на добу наперед» (РДН), внутрішньодобовому ринку (ВДР) та балансуєчному ринку (БР) (3) встановлювати відповідно до визначеної ним методики тимчасові максимальні та/або мінімальні граничні ціни на цих ринках із (4) мінімальним впливом граничних цін на формування ринкових цін та (5) обов'язком перегляду доцільності встановлення граничних цін та їх рівня не менше одного разу на 6 місяців.

Натомість:

1. Проект перекладає встановлену Законом відповідальність за встановлення граничних цін з Регулятора на Міністерство енергетики та

окремих учасників ринку, Оператора ринку (ОР) та Адміністратора розрахунків (АР), зокрема:

*«3.1. НКРЕКП після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, ... **направляє до ОР, АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, запит на отримання пропозицій** щодо встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.*

*3.2. Регулятор має право **встановлювати граничні ціни ... з урахуванням отриманих від ОР та АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі пропозицій щодо рівня граничних цін.**»*

На наш погляд, при розгляді питання рівня граничних цін доцільним є проведення консультацій з усіма зацікавленими сторонами.

2. Пп. 2.1, 2.2 та 2.3 Проєкту визначають істотним коливанням цін на РДН, ВДР та БР те, що є або наслідком запровадження граничних цін, або очевидно незначним коливанням, наприклад для РДН:

«2.1. Істотним коливанням цін на РДН є:

***досягнення ціни акцептованої заявки на РДН рівня в 95 % від максимальної граничної ціни** (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або*

відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:

за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;

за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;

за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам».

На нашу думку, перша умова (досягнення рівня 95% від встановлених максимальних граничних цін) є за змістом не істотним коливанням ціни на ринку, а підставою для безумовного перегляду рівнів максимальних граничних цін, як таких, що порушують встановлену Законом умову щодо їх мінімального впливу на формування ринкових цін.

Крім того, зазначена умова ігнорує наявність різних граничних цін для різних періодів доби (наприклад, як наразі, окремо – з 23:00 до 07:00 та з 07:00 до 23:00). Зокрема, перевищення 95 % від максимальної граничної ціни в усіх розрахункових періодах з 23:00 до 07:00 не вважатиметься підставою для перегляду цього рівня,

якщо аналогічне перевищення не відбуватиметься в інших часових зонах, що є очевидно некоректним.

Проведене моделювання також дає підстави стверджувати, що **інші умови визначення коливання цін істотним працюють некоректно**, зокрема:

- коливання ціни хибно визначається істотним за різних знаків відхилення цін у різних часових періодах,
- 5% є занадто малим відхиленням ціни, що призводитиме до зайвого і необґрунтованого встановлення граничних цін,
- врахування відхилення цін за 9 декад (квартал) є недоцільним, оскільки «ловить» сезонні зміни цін на ринку, які мають об'єктивну природу.

3. Всупереч Закону Проєкт містить не методику встановлення граничних цін, а процедуру їх встановлення (Глава 3 Проєкту), залишивши тим самим питання власне визначення рівнів граничних цін неврегульованим.

Слід також зазначити, що перелік даних, що відповідно до п.3.1 Проєкту мають братись до уваги Регулятором при встановленні граничних цін (індекс споживчих цін, індекс цін виробників, ціни на електричну енергію, що склались на ринку електричної енергії), не враховує найбільш важливу інформацію, необхідну для цього, а саме – чинники коливання цін, ціни на паливо, фінансово-економічні показники діяльності виробників електричної енергії, ціни на електроенергію на ринках суміжних держав.

Крім того, передбачена п.3.1 Проєкту можливість **«зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та БР» за наявності істотних коливань** цін, на нашу думку, **не відповідає вимогам Закону**, відповідно до якого такі коливання можуть бути підставою лише для встановлення граничних цін (тобто за відсутності діючих цінових обмежень).

4. Є підстави стверджувати, що всупереч вимогам Закону Проєкт матиме невинновдано високий рівень впливу на рівень ринкових цін, зокрема:

- визначення у п.2.1, 2.2, 2.3 істотним коливання цін на РДН, ВДР та БР у разі **«досягнення ціни акцептованої заявки ... рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів»**, означає, що до половини розрахункових періодів ціни на відповідних сегментах ринку можуть бути очевидно не ринковими без реагування на це Регулятора,
- п.3.5 Проєкту визначає, що **«рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балануючому ринку ... діють протягом дев'яти декад»**, що в загальному випадку вбачається невинновдано довгим.

5. Проєкт не містить жодної конкретики щодо того, коли і як має переглядатись доцільність встановлення і рівень граничних цін, лише повторюючи у п.3.5 норму Закону щодо обов'язковості їх перегляду не менше одного разу на шість місяців.

На нашу думку, цей перегляд має відбуватись на підставі моніторингу ОР та АР цін на відповідних сегментах ринку з інформуванням Регулятора для обов'язкового вжиття заходів у разі, якщо встановлені граничні ціни суттєво обмежують ринкові.

Вважаємо, що Проєкт, як такий, що не відповідає Закону та консервує ручне керування ціноутворенням на ринку електричної енергії, потребує докорінної переробки з урахуванням наданих зауважень.

Додаток: Зауваження та пропозиції ГС «Перша енергетична Асоціація України» до проєкту Постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку» на 6 арк. в 1 екз.

З повагою,

Віце-президент

О.Рогозін

**Зауваження та пропозиції ГС «Перша енергетична Асоціація України»
до проекту Постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення
граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку»**

Редакція проекту рішення НКРЕКП	Зауваження та пропозиції до проекту рішення НКРЕКП	Обґрунтування
<p style="text-align: center;">1. Загальні положення</p> <p>Ця Методика визначає порядок визначення істотного коливання цін на ринку «на добу наперед» (далі – РДН), внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) та балансуєчному ринку, та процедуру встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчному ринку.</p> <p>...</p>	<p style="text-align: center;">1. Загальні положення</p> <p>Ця Методика визначає порядок визначення істотного коливання цін на ринку «на добу наперед» (далі – РДН), внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) та балансуєчному ринку, встановлення і перегляду граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчному ринку.</p> <p>...</p>	<p>Методика має містити не Процедуру встановлення граничних цін (яка врегульовує лише процедурні питання), а порядок їх встановлення та перегляду (який має врегульовувати також методологічні питання щодо рівня цих цін)</p>
<p style="text-align: center;">2. Порядок визначення істотного коливання цін</p> <p>2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: досягнення ціни акцептованої заявки на РДН рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів: за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді; за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам; за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p style="text-align: center;">2. Порядок визначення істотного коливання цін та умов для перегляду встановлених граничних цін</p> <p>2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 15 % в сторону збільшення або зменшення за останню декаду, у порівнянні з декадою, що їй передувала; або відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 7 % в сторону збільшення за кожну з останніх 3 декад, у порівнянні з декадою, що їй передувала, або більше ніж на 7 % в сторону зменшення за кожну з останніх 3 декад, у порівнянні з декадою, що їй передувала.</p>	<p>Досягнення рівня 95% від встановлених граничних цін за змістом є не істотним коливанням ціни на ринку, а умовою для обов'язкового перегляду рівня граничних цін, як таких, що порушують встановлену Законом умову їх мінімального впливу на формування ринкових цін. Відповідно, наявність цієї умови має визначатись ОР та АР відповідно до запропонованих нових п.2.3-1, 2.3-2, 2.3-3, а питання перегляду максимальних граничних цін за цією умовою має врегульовуватись у Главі 3.</p> <p>Інші умови щодо визначення коливання цін істотним також мають бути переглянуті, оскільки за результатами моделювання, умови, передбачені Проектом працюють некоректно, зокрема: - коливання хибно визначається істотним за різних знаків відхилення цін у різних часових періодах,</p>

		<p>- 5% є занадто малим відхиленням ціни, і призводитиме до зайвого встановлення граничних цін,</p> <p>- врахування відхилення цін за 9 декад (квартал) є недоцільним, оскільки «ловить» сезонні зміни цін на ринку, які мають об'єктивну природу.</p>
<p>2.2. Істотним коливанням цін на ВДР є: Досягнення ціни акцептованої заявки на ВДР рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на ВДР більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів: за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді; за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам; за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>2.2. Істотним коливанням цін на ВДР є: відхилення середньоарифметичної ціни на ВДР більше ніж на 15 % в сторону збільшення або зменшення за останню декаду, у порівнянні з декадою, що їй передувала; або відхилення середньоарифметичної ціни на ВДР більше ніж на 7 % в сторону збільшення за кожну з останніх 3 декад, у порівнянні з декадою, що їй передувала, або більше ніж на 7 % в сторону зменшення за кожну з останніх 3 декад, у порівнянні з декадою, що їй передувала.</p>	<p>Див.обґрунтування до п.2.1.</p>
<p>2.3. Істотним коливанням цін на балансуєчому ринку є: досягнення ціни акцептованої заявки на завантаження на балансуєчому ринку рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на балансуєчому ринку (на завантаження або розвантаження) більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення одночасно у двох з таких періодів: за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді; за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам; за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>2.3. Істотним коливанням цін на балансуєчому ринку є: відхилення середньоарифметичної ціни на балансуєчому ринку на завантаження більше ніж на 15 % в сторону збільшення або зменшення за останню декаду, у порівнянні з декадою, що їй передувала; або відхилення середньоарифметичної ціни на балансуєчому ринку на розвантаження більше ніж на 25 % в сторону збільшення або зменшення за останню декаду, у порівнянні з декадою, що їй передувала.</p>	<p>Див.обґрунтування до п.2.1.</p> <p>Крім того: - оскільки балансуєчий ринок відображає зміну оперативної ситуації на ринку, врахування «довгих», більших ніж декада, коливань цін на них вбачається недоцільним, - враховуючи, що рівень цін на розвантаження на балансуєчому ринку є значно нижчим за рівень цін на завантаження, пороговий рівень відхилення ціни (у %) для визначення коливання ціни на розвантаження істотним має бути більшим, ніж на завантаження.</p>
Відсутній.	2.3-1. Умовою для перегляду встановлених максимальних граничних цін на РДН (окремо для періодів	Досягнення рівня 95% від встановлених граничних цін є за змістом не істотним

	доби із різними встановленими рівнями граничної ціни) є: перевищення ціною РДН рівня в 95 % від встановленої максимальної граничної ціни щонайменше 30 % розрахункових періодів за останню декаду; або перевищення ціною РДН рівня в 95 % від встановленої максимальної граничної ціни щонайменше 10 % розрахункових періодів впродовж трьох останніх декад.	коливанням ціни на ринку, а умовою для обов'язкового перегляду рівнів максимальних граничних цін, як таких, що порушують встановлену Законом умову їх мінімального впливу на формування ринкових цін.
Відсутній.	2.3-2. Умовою для перегляду встановлених максимальних граничних цін на ВДР (окремо для періодів доби із різними встановленими рівнями граничної ціни) є: перевищення ціною ВДР рівня в 95 % від встановленої максимальної граничної ціни щонайменше 30 % розрахункових періодів за останню декаду; або перевищення ціною ВДР рівня в 95 % від встановленої граничної ціни щонайменше 10 % розрахункових періодів впродовж трьох останніх декад.	Див. обґрунтування до п.2.3-1.
Відсутній.	2.3-3. Умовою для перегляду встановлених максимальних граничних цін на балансуєчому ринку є: перевищення ціною акцептованої заявки на завантаження на балансуєчому ринку рівня в 95 % від встановленої максимальної граничної ціни щонайменше 30 % розрахункових періодів за останню декаду.	Див. обґрунтування до п.2.3-1. Крім того, оскільки балансуєчий ринок відображає зміну оперативної ситуації на ринку, врахування «довгих», більших ніж декада, коливань цін на них вбачається недоцільним.
2.6. ОР до 15:00 останнього дня декади розміщує на своєму вебсайті інформацію про показники, розраховані відповідно до пунктів 2.1 та 2.2 цієї глави та інформацію про наявність/відсутність істотного коливання цін у торгових зонах визначених оператором системи передачі (далі – ОСП) та погоджених Регулятором відповідною постановою.	2.6. ОР до 15:00 першого дня декади, наступної за розрахунковою, розміщує на своєму вебсайті інформацію про показники, розраховані відповідно до пунктів 2.1, 2.2, 2.3-1 та 2.3-2 цієї глави та інформацію про наявність/відсутність істотного коливання цін та умов для перегляду встановлених максимальних граничних цін у торгових зонах, визначених оператором системи передачі (далі – ОСП) та погоджених Регулятором відповідною постановою.	До 15:00 останнього дня декади в ОР відсутні всі необхідні дані для розрахунку показників відповідно до п.2.2. Враховано необхідність надання окремо інформації щодо істотного коливання цін та умов для перегляду встановлених максимальних граничних цін.
2.8. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання цін на РДН та ВДР одночасно , ОР не пізніше 15:00 останнього дня декади, в якій, за результатами розрахунків, установлено істотне коливання цін, повідомляє НКРЕКП про наявність істотного коливання цін.	2.8. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання цін або умов для перегляду встановлених максимальних граничних цін на РДН або ВДР , не пізніше 15:00 першого дня декади, наступної за розрахунковою, в якій, за результатами розрахунків, установлено істотне коливання цін або умова для перегляду встановлених максимальних граничних цін , ОР повідомляє про це НКРЕКП.	Вимога одночасності зменшує ймовірність перегляду граничних цін на РДН та ВДР, особливо у разі обмеження цін на цих сегментах максимальними граничними цінами. Крім того, за відсутності жорстких цінових обмежень на РДН та ВДР, динаміка цін на них може бути різною. Наявність істотного коливання цін або умов для перегляду встановлених граничних цін

		мають повідомлятися окремо, як підстави, відповідно, для встановлення або перегляду граничних цін. Див.також обґрунтування до п.2.6.
2.9. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання цін на балансуєчому ринку, АР не пізніше 15:00 першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, в якій, за результатами розрахунків, встановлено істотне коливання цін, повідомляє НКРЕКП про наявність істотного коливання цін.	2.9. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання цін або умов для перегляду встановлених максимальних граничних цін на балансуєчому ринку, не пізніше 15:00 першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, в якій, за результатами розрахунків, встановлено істотне коливання цін або умова для перегляду встановлених максимальних граничних цін, АР повідомляє про це НКРЕКП.	Наявність істотного коливання цін або умов для перегляду встановлених граничних цін мають повідомлятися окремо, як підстави, відповідно, для встановлення або перегляду граничних цін.
3. Процедура встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку 3.1. НКРЕКП після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, у випадку доцільності встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін, направляє до ОР, АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі запит на отримання пропозицій щодо встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.	3. Порядок встановлення та перегляду граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку 3.1. НКРЕКП після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, проводить консультації з ОР, АР, іншими учасниками ринку, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, а також Антимонопольним комітетом, на яких визначає доцільність встановлення та обґрунтований рівень граничних цін на відповідному сегменті (сегментах).	Методика має містити не Процедуру встановлення граничних цін (яка врегульовує лише процедурні питання), а порядок їх встановлення та перегляду, який врегульовуватиме також методологічні питання щодо рівня цих цін. Встановленню граничних цін має передувати всебічне вивчення питання шляхом консультацій з усіма зацікавленими сторонами (а не запит пропозицій ОР, АР та МЕ).
Відсутній.	3.1-1. При визначенні доцільності встановлення граничних цін мають враховуватись чинники істотного коливання цін. Вплив сезонних, погодних чинників або чинників, пов'язаних із об'єктивною зміною складу генеруючого обладнання не є підставою для встановлення граничних цін.	Визначення доцільності встановлення граничних цін має бути формалізованим, зокрема навіть істотні коливання цін внаслідок суто сезонних, погодних чинників не мають бути підставою для встановлення граничних цін.
Відсутній.	3.1-2. Рівні граничних цін мають встановлюватись з врахуванням наступних умов: - гранична ціна встановлюється у разі відсутності діючої відповідної граничної ціни, - рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб, - рівень граничних цін має забезпечувати беззбиткову роботу виробників електричної енергії,	Навіть за відсутності конкретних формул визначення граничних цін, вони мають визначати за чітко визначеними умовами.

	<ul style="list-style-type: none"> - істотне коливання цін на відповідному сегменті ринку є підставою для встановлення граничного рівня ціни лише на цьому сегменті ринку, - істотне коливання цін в сторону збільшення або зменшення є підставою для встановлення, відповідно, лише максимальної або мінімальної граничної ціни. 	
Відсутній.	<p>3.1-3. При визначенні обґрунтованого рівня граничних цін мають враховуватись:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ринкові ціни на паливо, - ціни на електричну енергію на відповідних сегментах ринку і ринку електричної енергії в цілому, - ціни на електричну енергію на відповідних сегментах ринків електричної енергії суміжних країн, - цінові обмеження на відповідних сегментах ринків електричної енергії суміжних країн, - індекси споживчих цін та цін виробників, - фінансово-економічні показники діяльності виробників електричної енергії. 	Фактори, що мають враховуватись при визначенні рівня граничної ціни мають бути конкретизовані, зокрема, мають бути враховані ціни на паливо та фінансово-економічний стан виробників, а також ціни на суміжних ринках електричної енергії.
<p>3.2. Регулятор має право встановлювати граничні ціни на РДН, ВДР та балансуєчному ринку для кожної торгової зони з відповідним обґрунтуванням, що включає, зокрема інформацію щодо індексу споживчих цін, індексу цін виробників, ціни на електричну енергію, що склались на ринку електричної енергії тощо, та з урахуванням отриманих від ОР та АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі пропозицій щодо рівня граничних цін.</p> <p>Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.</p>	<p>3.2. Регулятор має право встановлювати граничні ціни на РДН, ВДР та балансуєчному ринку для кожної торгової зони.</p> <p>Рішення Регулятора щодо встановлення граничних цін має містити обґрунтування, що включає, зокрема, визначені чинники істотного коливання цін, взяті до уваги умови та показники, визначені у п.3.1-2, п.3.1-3, а також прогноз наслідків встановлення граничних цін.</p>	Склад обґрунтування рішення Регулятора щодо встановлення граничних цін має бути формалізований і розширений.
Відсутній.	<p>3.3. НКРЕКП після отримання від ОР та/або АР інформації про наявність умов для перегляду встановлених максимальних граничних цін, переглядає їх на відповідному сегменті в сторону збільшення, враховуючи умови та показники, визначені у п.3.1-2, п.3.1-3.</p> <p>Доцільність встановлення і рівень встановлених граничних цін мають переглядатися Регулятором не менше одного разу на шість місяців.</p>	<p>Передбачений Законом обов'язок Регулятора щодо перегляду доцільності встановлення і рівня встановлених граничних цін має бути конкретизований, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - врахована наявність умов для безумовного перегляду максимальних граничних цін, - визначена процедура прийняття відповідних рішень.

	<p>Прийняттю НКРЕКП рішення про відміну встановлених граничних цін або перегляду їх рівня має передувати проведення консультацій з ОР, АР, іншими учасниками ринку, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, а також Антимонопольним комітетом.</p> <p>Рішення НКРЕКП про відміну встановлених граничних цін або перегляду їх рівня має містити обґрунтування, що включає, зокрема, взяті до уваги умови та показники, визначені у п.3.1-2, п.3.1-3, а також прогноз наслідків.</p>	
3.3. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку приймається згідно з процедурою встановленою Регулятором для проєктів рішень, що мають ознаки регуляторних актів.	3.4. Рішення про встановлення граничних цін, відміну встановлених граничних цін або перегляду рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку приймається згідно з процедурою встановленою Регулятором для проєктів рішень, що мають ознаки регуляторних актів.	Має бути врахована можливість прийняття Регулятором рішення про відміну встановлених граничних цін.
3.4. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін приймається після проведення консультації з Антимонопольним комітетом України.	Виключити.	Передбачені Законом консультації з АМК перенесені до п.3.1 та п.3.3, як такі, що доцільно розпочинати якомога раніше.
3.5. Рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку є тимчасовими та діють протягом дев'яти декад.	3.5. Рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку є тимчасовими та діють протягом не більше дев'яти декад.	Вбачається, що термін дії граничних цін може бути меншим, ніж квартал.
3.6. Доцільність встановлення і рівень граничних цін у разі їх встановлення мають переглядатися Регулятором не менше одного разу на шість місяців.	Виключити.	Умова перенесена до п.3.3, де конкретизована.

Вих. №2022/09/12/03
вересня 2022 року

"12"

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ
ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ**
03057 м. Київ, вул. Смоленська, 19
box@nerc.gov.ua
rokhvadze@nerc.gov.ua

ТОВ «ЕНЕРДЖІ 365» є учасником ринку електричної енергії та здійснює господарську діяльність з постачання електричної енергії споживачу.

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, розроблено проект постанови «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку» (проект постанови).

Користуючись своїм правом, надаємо зауваження та пропозиції до Проекту постанови в друкованому та електронному вигляді у форматах doc, docx за формою згідно з додатком 1 до Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 червня 2017 року № 866.

Додатки:

1. Додаток 1 до Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 червня 2017 року № 866.

Директор
ТОВ «ЕНЕРДЖІ 365»

Ю.С.ПІДЛІСНИЙ

Зауваження та пропозиції до проекту рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акту

Редакція проекту рішення НКРЕКП	Зауваження та пропозиції до проекту рішення НКРЕКП	Обґрунтування
<p>Абз. 1, 2 п. 2.1.</p> <p>Істотним коливанням цін на РДН є:</p> <p>- досягнення ціни акцептованої заявки на РДН рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або</p>	<p>Значний рівень концентрації (домінації) на РДН, ВДР та БР в окремі години доби певних учасників ринку може призвести до неефективності даного методи визначення істотного коливання цін.</p>	<p>Враховуючи значний рівень концентрації (домінації) на РДН, ВДР та БР в окремі години доби певних учасників ринку може склестися ситуація, коли після підвищення максимальних прайскепів, вони будуть досягатися знову і майже одразу.</p> <p>Концентрація на вищезгаданих сегментах ринку призводить до відсутності конкуренції зі сторони попиту на РДН та ВДР та можливості виставлення своїх заявок на продаж по ціні граничного РДН/ВДР.</p> <p>Заборона продажу електричної енергії на РДН та ВДР постачальниками та трейдерами, згідно наказу МінЕнерго № 94 від 28.02.22, значно збільшує концентрацію на РДН та ВДР.</p>
<p>Абз. 3 п. 2.1.</p> <p>...</p> <p>- відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>...</p>	<p>Пропонується замінити слово «середньоарифметичної» на слово «середньозваженої».</p>	<p>Враховуючи значний рівень концентрації НАЕК «Енергоатом» на ціни РДН та ВДР в позапіковий період навантаження, пропонується використання середньозваженої ціни для визначення істотних коливань, що в свою чергу буде враховувати обсяг акцепту електричної енергії в кожну окрему годину.</p>
<p>П. 3.2.</p> <p>Регулятор має право встановлювати граничні ціни на РДН, ВДР та балансуєчому ринку для кожної торгової зони з відповідним обґрунтуванням, що включає, зокрема інформацію щодо індексу споживчих цін, індексу цін виробників, ціни на електричну енергію, що склались на ринку електричної енергії тощо, та з урахуванням отриманих від ОР та АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі пропозицій щодо рівня граничних цін.</p> <p>Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.</p>	<p>Прописати чітку формулу визначення нових граничних цін з урахуванням істотних коливань на сегментах ринку електричної енергії.</p>	<p>Наведене формулювання жодним чином не відображає рівень можливих граничних цін, не містить вагу кожної перемінної та містить не закритий перелік цих перемінних.</p> <p>Враховуючи важливість планування своєї господарської діяльності учасниками ринку електричної енергії, в Методиці повинно бути дотримано принципу прозорості встановлення нових граничних цін з чіткою і зрозумілою формулою.</p>
<p>П. 3.5.</p> <p>Рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку є тимчасовими та діють протягом дев'яти декад.</p>	<p>Пропонується визначити чітку і зрозумілу для усіх учасників ринку процедуру перегляду граничних цін.</p>	<p>В Методиці не визначено, що саме відбувається після спливу терміну дев'яти декад</p>
<p>П. 3.6.</p> <p>Доцільність встановлення і рівень граничних цін у разі їх встановлення мають переглядатися Регулятором не менше одного разу на шість місяців.</p>	<p>Пропонується визначити чітку і зрозумілу для усіх учасників ринку процедуру перегляду граничних цін.</p>	<p>Даний пункт не узгоджений з п. 3.5. Методики. Таким чином, відсутня прозора і чітка процедура перегляду рівня граничних цін.</p> <p>Значна зміна граничних цін на ринку електричної енергії може призводити до нанесення збитків учасникам ринку, зокрема електропостачальникам під час продажу електричної енергії споживачам на умовах публічних закупівель.</p>

«12» вересня 2022 року

(підпис)

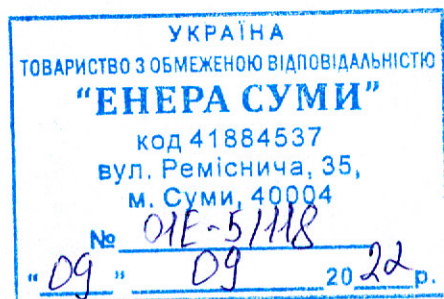
Директор Підлісний Ю.С.
(прізвище, ім'я та по батькові)

ЕНЕРА СУМИ
енергетична компанія

ТОВ "ЕНЕРА СУМИ" 40004, м. Суми, вул. Ремісничка, 35
Тел/факс: (0542) 660-979
E-mail: info@sm.enera.ua
sm.enera.ua

Голові Національної комісії, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг
Костянтину УЩАПОВСЬКОМУ

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057

Щодо зауважень та пропозицій до проекту
постанови НКРЕКП "Про затвердження
Методики визначення істотного коливання
цін та встановлення граничних цін на ринку
"на добу наперед" внутрішньодобовому ринку
та балансуєчному ринку"

Шановний Костянтин Валерійовичу!

Користуючись нагодою, висловлюємо Вам свою повагу та звертаємось до Вас з приводу наступного.

У зв'язку з тим, що нашим Товариством було більш детально опрацьовано проект постанови розміщений на сайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, за адресою <http://www.nerc.gov.ua>, 02.09.2022 опубліковано повідомлення про оприлюднення проекту, що має ознаки регуляторного акта, - постанови "Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку "на добу наперед" внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку"

Відповідно ТОВ "ЕНЕРА СУМИ" ознайомилось з даним проектом постанови, надає свої пропозиції, просить розглянути їх та врахувати в подальшій роботі.

Заздалегідь вдячні.

Додаток: Зауваження та пропозиції до проекту постанови НКРЕКП "Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку "на добу наперед" внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку" на 2 арк. у 1 прим.

З повагою,

Ірина ЛОШАК
Директор

Виконавець:
ВОЗ таРЛ
Ольга Кириленко
(0542) 660-979 (610)

Зауваження та пропозиції до проекту рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акта
Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку "на добу
наперед"внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку"

Редакція проекту рішення НКРЕКП	Зауваження та пропозиції до проекту рішення НКРЕКП	Обґрунтування
<p>2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: досягнення ціни акцептованої заявки на РДН рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів: за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді; за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам; за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: досягнення ціни акцептованої заявки на РДН рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів кожної декади; або відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів: за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді; за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам; за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>Доповнено уточненням</p>
<p>3.3. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку приймається згідно з процедурою встановленою Регулятором для</p>	<p>3.3. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку приймається згідно з процедурою</p>	<p>Згідно п. 3.2.4 постачальник зобов'язаний у разі зміни умов договору не пізніше ніж за 20 днів до їх застосування повідомити про це споживача. Ця вимога також</p>

проектів рішень, що мають ознаки регуляторних актів.	встановленою Регулятором для проектів рішень, що мають ознаки регуляторних актів з урахуванням необхідності повідомити постачальником не пізніше ніж за 20 днів споживачів про зміну граничної ціни.	стосується ціни. Для розрахунку середньої закупівельної ціни постачальник використовує значення граничних цін на РДН для оформлення рахунків на передплату для споживачів. Тому, є необхідність прийняття рішення про встановлення граничних цін заздалегідь для можливості постачальнику своєчасно повідомити споживачів.
3.6. Доцільність встановлення і рівень граничних цін у разі їх встановлення мають переглядатися Регулятором не менше одного разу на шість місяців.	3.6. Доцільність встановлення і рівень граничних цін у разі їх встановлення мають переглядатися Регулятором не менше двох разів на шість місяців.	Згідно п. 3.5 проекту даної постанови "Рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку є тимчасовими та діють протягом дев'яти декад". Тобто, граничні ціни діятимуть 3 місяці. Тому, пропонується щоб перегляд цін проводився не менше двох разів на 6 місяців.

"__" ____ 20__ року

_____

(підпис)

Ірина ЛОШАК

(ПІБ)

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ПРОЄКТ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Національна комісія, що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики та
комунальних послуг
м. Київ, вул. Смоленська, 19

До уваги: **пана Ущатовського К.В.,
Голови НКРЕКП**

Копія: пану Магді О.І.,
Члену НКРЕКП

Копія: Агентство США з міжнародного розвитку
(USAID)

ESP-112-NEURC-2022-09-12

Шановні Костянтині Валерійовичу та Олексію Івановичу!

USAID Проєкт енергетичної безпеки (ПЕБ) висловлює свою повагу Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі «НКРЕКП») та згідно з офіційним повідомленням щодо оприлюднення проєкту Методики стосовно виявлення значних цінових коливань та встановлення цінових обмежень на ринку на добу наперед, внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку (далі «Методика»), яка була розміщена на веб сайті НКРЕКП 2 вересня 2022 року, та у відповідь на лист НКРЕКП № 9673/13.2/7-22 від 5 вересня 2022 року із запитом щодо надання зауважень та пропозицій на ухвалений проєкт Методики, надсилає свій аналіз та рекомендації з цього питання.

Передбачається, що такий проєкт Методики має відповідати положенням Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі - «Закон»), яким визначається, що у випадках значних коливань цін на ринку на добу наперед, внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку Регулятор має право встановлювати цінові обмеження (тимчасові обмеження мінімальних та/або максимальних цін) для кожної торговельної зони з відповідним обґрунтуванням та згідно з методикою, встановленою Регулятором. З метою покращення гнучкості Регулятора для вчасного та якісного реагування на ринкові тенденції, ми рекомендуємо внести зміни до Закону та надати повноваження Регулятору визначати та встановлювати прийнятний метод визначення граничних цін, який не обмежується волатильністю цін, але в той же час спрямований на сприяння встановленню на ринку конкурентних та надійних цін.

Сама по собі Методика є занадто складною стосовно визначення значних цінових коливань і не дає приблизної величини (або діапазону величин) можливих граничних цін. Такі положення значною мірою ускладнюють передбачуваність ринкових цін та тенденцій для учасників ринку, що, в свою чергу, ускладнює коригування ринкової стратегії та може призвести, з одного боку, до неринкових втрат, а з іншого – до непередбачуваних прибутків. З метою пом'якшення таких наслідків ми рекомендуємо встановити остаточну граничну ціну, яка слугує найвищою граничною ціною. Для визначення рівня цього обмеження можна використовувати різні варіанти, включаючи коригування індексу цін виробників (ІЦВ)/індексу споживчих цін (ІСЦ), цін на паливо, інші різні критерії, тощо. Окрім того, у Методиці можна спростити визначення порогів значних цінових коливань.

З огляду на розробку прийнятної методики граничних цін, можна врахувати досвід ЄС. Згідно з методикою узгодженої максимальної та мінімальної клірингової ціни (НММСП), розробленої та затвердженої ACER у 2017 році, якщо ціни в будь-якій торговій зоні досягають 60% від рівня максимальної ціни, тоді це спричинює підвищення граничної ціни. Хоча ACER має намір переглянути чинну методику для кращого реагування на останні події на європейському ринку електричної енергії, в той же Асоціація не планує відмовлятися від методу автоматичного коригування максимальної ціни, а отже, передбачає підтримувати існуючий метод. З урахуванням найкращої практики в ЄС, ПЕБ було розроблено простий метод визначення динамічної граничної ціни, який було представлено та обговорено нещодавно з представниками департаменту енергоринку НКРЕКП. Даний метод узгоджується з практикою ACER і включає певні специфічні коригування для врахування особливостей та характеру розвитку внутрішнього ринку в Україні. Презентація методу додається до цього листа у вигляді Додатків.

Із задоволенням відповімо на ваші запитання, якщо такі виникнуть.

Будь ласка, звертайтеся в будь який час до команди Проєкту з питань ринку електричної енергії за адресою esi.kyiv.electricity@tetrattech.com та до Менеджера зі зв'язків з керівництвом, урядом та партнерами за адресою AnnaVadis@tetrattech.com.

Сканована копія листа була також надіслана на офіційну електронну адресу Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг box@nerc.gov.ua.

Додатки:

1. Презентація підходу щодо встановлення динамічної граничної ціни на 7 сторінках українською мовою
2. Презентація підходу щодо встановлення динамічної граничної ціни на 7 сторінках англійською мовою

З повагою

Керівник Проєкту

Майкл Трейнор

Підхід щодо встановлення динамічної граничної ціни

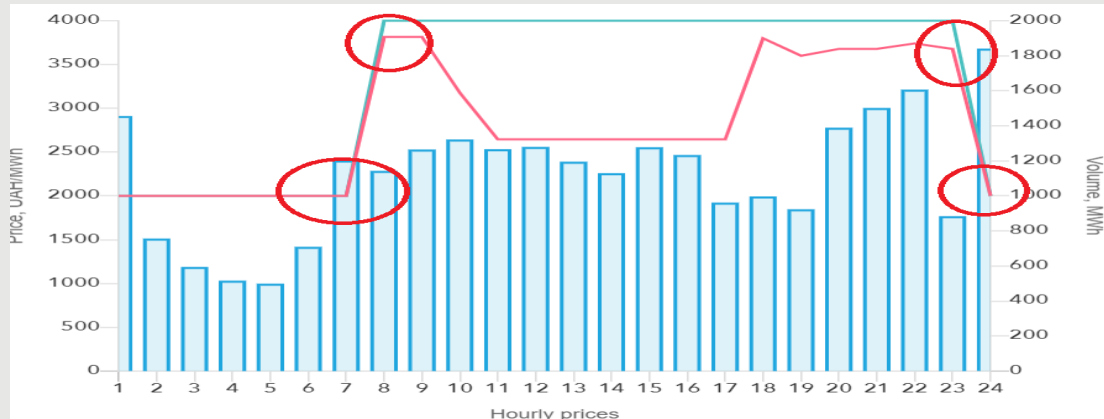
---

24 серпня 2022 року

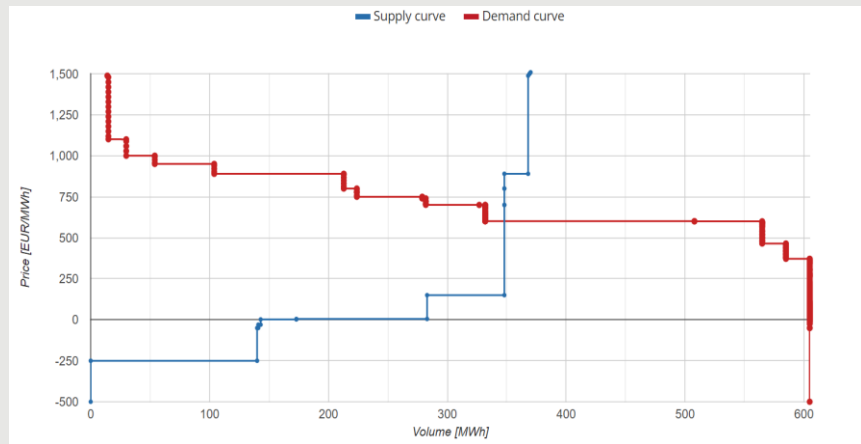
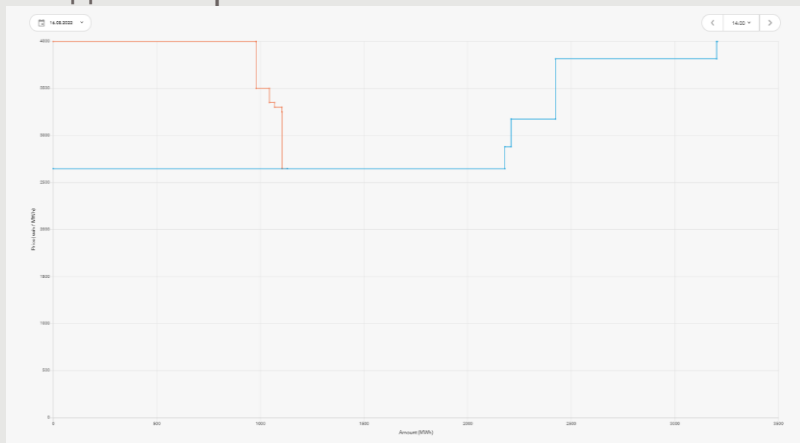
Опис проблеми-І

1. На даний момент на українському РДН є дві граничні ціни, розділені на граничні ціни для годин максимального та мінімального навантаження.
2. Як показана на графіку нижче, дві граничні ціни не відповідають попиту та пропозиції та стану системи, особливо це видно у перехідні години (на графіку позначено червоним колом).
3. Ціни для годин мінімального навантаження зазвичай знаходяться на рівні граничної ціни для мінімального навантаження, що являє собою викривлення формування цін впродовж цих окремих годин.
4. Враховуючи ситуацію в енергосистемі та на ринку електричної енергії, граничну ціну можна переглянути, щоб належним чином відобразити потреби та очікування щодо попиту та пропозиції, що має знайти своє вираження у ціні.

Опис проблеми-ІІ

1. Як показано на графіках нижче, де порівнюються погодинні криві попиту та пропозиції в українського оператора ринку та у Сгорех, хорватського оператора ринку, формування ціни на українському ринку суворо обмежується існуючими граничними цінами.
2. Гранична ціна має працювати як «цінова стеля», щоб захищати ринок від цінових шоків, а не як обмежувач ціни, який штучно регулює ринкову ціну, обмежуючи ринок у визначені реальної клірингової ціни.
3. Тим не менш, граничну ціну, з одного боку, слід розглядати як захисний захід, і вона має відповідати динаміці ринкових трендів. Отже, **єдина динамічна гранична ціна** може бути як один з варіантів.

Єдина динамічна гранична ціна – Опис підходу

1. Згідно з рішенням ACER від 14 листопада 2017 року, спотова гранична ціна автоматично підвищується щойно ціна досягне 60 % граничної ціни для однієї години в одній країні.
2. Подібний підхід може бути застосовний в Україні з певними корегуваннями, щоб відповідати обставинам і характеру внутрішнього ринку в Україні.
3. Опис цього підходу:
  - Якщо середньозважена тижнева ціна РДН досягне верхнього порогу спрацьовування (триггеру) граничної ціни та вище, граничну ціну слід збільшити на рівень корегування.
  - Якщо середньозважена тижнева ціна РДН впаде до нижнього порогу спрацьовування (триггеру) граничної ціни та нижче, граничну ціну слід зменшити на рівень корегування.

$$Cap_w^{New} = \begin{cases} Cap_w^{old} + Adj & \text{if } WAP_w^{DAM} \geq CTH \\ Cap_w^{old} - Adj & \text{if } WAP_w^{DAM} \leq CTL \\ Cap_w^{old} & \end{cases}$$

де:

Cap_w^{New} - Щотижнева розрахована гранична ціна на наступний тиждень;

Cap_w^{old} - щотижнева розрахована гранична ціна на поточний тиждень;

WAP_w^{DAM} - середньозважена тижнева ціна РДН

Adj – корегування граничної ціни; запропонований рівень **становить 500 грн /МВт·год**

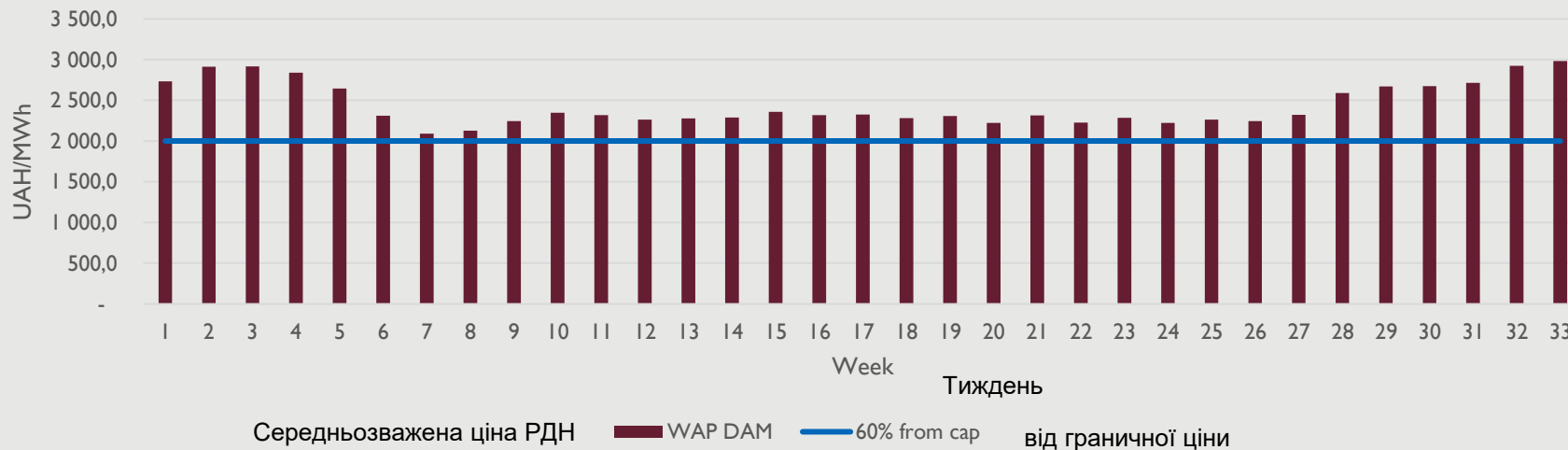
CTH – верхній поріг спрацьовування (триггеру) граничної ціни (Cap_w^{old} * верхній показник граничної ціни), де верхній показник граничної ціни **=60%**

CTL – нижній поріг спрацьовування (триггеру) граничної ціни (Cap_w^{old} * нижній показник граничної ціни), де нижній показник граничної ціни **=40%**

Єдина динамічна гранична ціна – Моделювання

1. Оскільки на даний момент є дві граничні ціни для цілей моделювання використовується одна єдина середньозважена гранична ціна (3333,33 грн/МВт·год)
2. Верхній поріг триггеру 60% у цьому випадку розраховується як 2000 грн/МВт·год
3. Моделювання включає розрахунок тижневих середньозважених цін РДН з початку 2022 року.
4. Результати моделювання чітко показують, що граничну ціну потрібно збільшити.

Тижнева ціна РДН і поріг спрацьовування граничної ціни

Переваги

Цей підхід працює як **захист** від швидких стрибків та падінь цін (цінових шоків). Наприклад, якщо ціна впаде, вона не зможе швидко відскочити назад та спричинити ціновий шок, тому що рівень граничної ціни вже буде скориговано та зменшено. Це означає, що висхідний корегувальний тренд буде поступовим.

Оскільки підхід **є динамічним**, його слід розглядати не як інструмент обмеження або ціновий коридор, а як **запобіжник, який слідує ринковим трендам**.

Можливі зловживання та маніпуляції можна обмежити завдяки стимулюванню на балансуючому ринку (утворення ціни за небаланс). Проте, з міркувань безпеки можна використовувати додатковий остаточний обмежувач /граничну ціну.

Динамічний підхід забезпечує чіткі **стимули для учасників ринку** коригувати свої ринкові позиції та стратегію залежно від загальних трендів ринку.

Рівні **корегування** (пропонується **500 грн/МВт год**), **пороги спрацьовування (40% та 60%)**, тривалість визначення граничної ціни та розрахунку ціни РДН (пропонується на **тижневій основі**) є предметами для обговорення. **Регулятору** можна надати **додаткову гнучкість** для визначення цих параметрів на основі **результатів моніторингу та нагляду за ринком**.

— Дякую!

Energy
Security
Project

This document is made possible by the support of the American people through the United States Agency for International Development (USAID). The contents of this document are the sole responsibility of Tetra Tech ES, Inc., and do not necessarily reflect the views of USAID or the United States Government. This document was prepared by Tetra Tech ES, Inc., USAID Contractor for the Energy Security Project (ESP), USAID contract 72012118C00003.

АСОЦІАЦІЯ
ПОСТАЧАЛЬНИКІВ
ЕНЕРГОРЕСУРСІВ

www.esa.org.ua
+38 067 549 00 67
ukraine.esa@gmail.com

01010, м. Київ,
вул. Московська,
буд. 32/2, поверх 14

від 07.09.2022
№ 167-СЛ-02-0922

**Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних
послуг**

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057
box@nerc.gov.ua

Зауваження та пропозиції до проекту постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку»

Асоціація постачальників енергоресурсів (далі - Асоціація) висловлює свою повагу Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі - НКРЕКП) та звертається до НКРЕКП з приводу наступного.

07.09.2022р. на сайті НКРЕКП було оприлюднено проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку» (далі - Проект).

Асоціація ознайомила з Проектом, аналізом його регуляторного впливу та вважає за необхідне висловитися з цього приводу і надає зауваження та пропозиції до Проекту у додатку до цього листа.

Асоціація просить НКРЕКП врахувати висловлені зауваження та пропозиції і внести до проекту запропоновані зміни, зазначені у цьому листі.

Додаток: зауваження та пропозиції Асоціації до проекту на 7 арк.

Голова Правління

А. КОМΠΑН

Довідка

Громадська спілка «Асоціація постачальників енергоресурсів» є незалежною організацією, членами якої на сьогодні є близько 40 ліцензіїв з постачання природного газу та електроенергії, що здійснюють свою діяльність на території майже всіх регіонів України. Головною метою створення Асоціації є, зокрема, захист законних інтересів своїх членів та споживачів енергетичних продуктів, оприлюднення розбудови та лібералізації енергетичних ринків України на засадах ринкових механізмів вільної та конкурентної боротьби, запровадження вільних ринкових механізмів доступу до енергетичних ресурсів України для своїх членів та споживачів. Члени Асоціації мають багаторічний досвід у сфері постачання газу для потреб різних категорій споживачів і готові докладати зусиль для вдосконалення ринкових механізмів взаємодії між постачальниками та споживачами з метою розбудови в Україні повноцінного ринку природного газу, заснованого на засадах захисту інтересів споживачів та добросовісної конкуренції.

Поточна редакція Проекту НКРЕКП	Текст Проекту НКРЕКП зі змінами та доповненнями, які пропонуються Асоціацією	Обґрунтування
<p style="text-align: center;">Методика визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчному ринку</p> <p>1. Загальні положення</p> <p>Ця Методика визначає порядок визначення істотного коливання цін на ринку «на добу наперед» (далі – РДН), внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) та балансуєчному ринку, та процедуру встановлення</p>		<p>Проектом передбачається затвердження регуляторного акту, а саме Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед» (РДН), внутрішньодобовому ринку (ВДР) та балансуєчному ринку, якою передбачається порядок визначення істотного коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчному ринку, а також процедуру встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчному ринку.</p> <p>Аналіз проекту Методики показує, що його окремі норми потребують доопрацювання.</p> <p>У проекті Методики пропонується визначити термін «граничні ціни» як тимчасові максимально допустимі рівні цін, які можуть бути зазначені учасниками ринку у заявках РДН, ВДР та балансуєчному ринку.</p> <p>Де зазначено слід зауважити, що на цей час, діють Правила ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку,</p>

<p>граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.</p> <p>У цій Методиці терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>граничні ціни – тимчасові максимально або мінімально допустимі рівні цін, які можуть бути зазначені учасниками ринку у заявках на РДН, ВДР та балансуєчому ринку;</p> <p>декада – розрахунковий період, що для першої та другої третини календарного місяця складає 10 днів, а для останньої третини місяця дорівнює загальній кількості днів календарного місяця за вирахуванням 20 днів;</p> <p>істотне коливання ціи – коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, що визначається істотним у порядку встановленому цією Методикою.</p> <p>Інші терміни та скорочення в цій Методиці вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про ринок електричної енергії», та інших нормативно-правових актах, що зрегульовують правовідносини у сфері енергетики.</p>	<p>Пропонуємо вилучити.</p>	<p>затверджені постановою НКРЕКП від 14.05 2018р. № 308 (далі-правила).</p> <p>Зазначеними Правилами визначено термін - гранична ціна продажу електричної енергії на РДН та ВДР, а саме: ціна, що розрахована згідно з цими Правилами, що може бути запропонована учасником РДН/ВДР у заявці для продажу на РДН та ВДР у відповідний період доби.</p> <p>Тобто, такий підхід, як визначення вказаного терміну ще й у запропонованій Методиці спричинить різнотлумачення для застосування та не відповідатиме принципу узгодженості нормативно-правових актів між собою.</p> <p>Пропонуємо визначення терміну «граничні ціни» вилучити з проекту Методики.</p>
--	------------------------------------	--

3. Процедура встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку

3.1. НКРЕКП після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, у випадку доцільності встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін, направляє до ОР, АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі запит на отримання пропозицій щодо встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.

3.2. Регулятор має право встановлювати граничні ціни за РДН, ВДР та балансуєчому ринку для кожної торгової зони з відповідним обґрунтуванням, що включає, зокрема інформацію щодо індексу споживчих цін,

Потребує уточнення

3.1. НКРЕКП після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, у випадку доцільності встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін, направляє до ОР, АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі запит на отримання пропозицій щодо встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.

3.2. Регулятор встановлює граничні ціни на РДН, ВДР та балансуєчому ринку для кожної торгової зони з відповідним обґрунтуванням.

Згідно з пунктами 3.1, 3.2 Розділу 3 проекту Методики Регулятор має стримати від АТ «Оператора ринку» або ПАТ «НЕК «Укренерго» інформацію про істотне коливання цін за кожну декаду та здійснити перевірку наявності істотного коливання цін відповідно до наявної інформації та, у разі доцільності, направити до ОР, АР та центрального органу виконавчої влади запит на стримання пропозицій щодо встановлення крайс-кепів.

Тобто, в проекті чітко не визначено, хто визначає граничні ціни - АТ «Оператор ринку» або ПАТ «НЕК «Укренерго» чи центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі чи НКРЕКП.

Крім цього, незрозумілим є повноваження встановлювати граничні ціни на РДН, ВДР та балансуєчому ринку для кожної торгової зони в пункті 3,2 проекту Методики, оскільки у зв'язку з синхронною роботою енергосистеми України з енергооб'єднанням ENTSO-E відбулося об'єднання торгових зон Бурштиинської острів з основною частиною ОЕС України. (згідно з п.3 п.1 постанови НКРЕКП від 25.02.2022р. № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної

індексу цін виробників, ціни на електричну енергію, що склались на ринку електричної енергії тощо, та з урахуванням отриманих від ОР та АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі пропозицій щодо різня граничних цін.

Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.

3.3. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку приймається згідно з процедурою встановленою Регулятором для проектів рішень, що мають ознаки регуляторних актів.

3.4. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін приймається після проведення консультації з

що включає, зокрема інформацію щодо індексу споживчих цін, індексу цін виробників, ціни на електричну енергію, що склались на ринку електричної енергії тощо, та з урахуванням отриманих від ОР та АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі пропозицій щодо різня граничних цін.

Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.

енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану» передбачено погодити визначену НЕК «Укренерго» одну торгову зону «ОЕС України» в межах України.

Як зазначалося вище, на даний час, діють Правила ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджені постановою НКРЕКП від 14.03.2018р. № 308 (далі-правила).

Відповідно до пункту 3.1.6 глави 3.1 розділу II цих Правил ціни в заявках на РДН та ВДР визначаються в межах граничних цін (тимчасових мінімальних та/або максимальних цінових меж) на РДН та ВДР у разі їх устанавлення.

Одночасно, порядок визначення ціни на електричну енергію та обсягів купівлі-продажу електричної енергії на РДН та ВДР визначається відповідно у додатках 5 та 6 до цих Правил.

Так, ціна визначається по кожному операційному періоду за допомогою алгоритму, що реалізує принцип граничного ціноутворення на основі балансу сукупного попиту на електричну енергію та її сукупної пропозиції.

Алгоритм РДН при вирішенні колізій застосовує принципи мінімізації ціни та максимізації обсягів торгівлі.

Антимонопольним комітетом України.

3.5. Рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку є тимчасовими та діють протягом дев'яти декад.

3.6. Доцільність встановлення і рівень граничних цін у разі їх встановлення мають переглядатися Регулятором не менше одного разу на шість місяців.

Директор
Департаменту енергоринку
Ю. Шамрелюк

Гранична ціна завжди має бути ціною останнього прийнятого кроку заявки на продаж, тобто рівною або нижчою від ціни останньої заявки на купівлю.

Результати розрахунку складаються з граничних цін та обсягів електричної енергії, що були акцептовані, для кожного розрахункового періоду доби постачання по кожній торговій зоні.

На даний час, постановою НКРЕКП від 25.02.2022р. № 332 (з змінами «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану» учасникам РДН/ВДР у торговій зоні «ОЕС України» надано такі настанови, зокрема, визначено, що у своїх заявках на торги на РДН та ВДР зазначати ціни на електричну енергію не вище ціни, що дорівнює для годин мінімального навантаження (з 00:00 до 07:00 та з 23:00 до 24:00) - 2000 грн/МВт·год та для годин максимального навантаження (з 07:00 до 23:00) - 4000 грн/МВт·год.

Тобто, на даний час, Регулятором визначено рівень граничних цін електричної енергії на РДН, ВДР.

Незважаючи на це, Розділом 3 проєкту Методики передбачається визначити механізм виявлення істотного

коливання ціни електричної енергії на РДН, ВДР та балансуєчному ринку, а також процедуру встановлення граничних цін на організованих сегментах ринку без внесення відповідних змін до зазначених Правил.

Залишається незрозумілим, чому доцільність встановлення граничних цін покладається на ПАТ «НЕК «Укренерго», АТ «Оператор ринку» чи центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі навіть якщо вони **визначають істотне коливання цін.**

Розробник проекту Методики безпідставно не визначив відповідального за визначення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчному ринку.

Враховуючи вищевикладене, можна констатувати, що зазначені новації не відповідають принципу державної регуляторної політики, який визначений статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», зокрема, щодо:

передбачуваності – не можна вважати послідовною регуляторну діяльність та такою, що відповідає цілям державної політики, яка суперечить законодавству.

Згідно з Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг є постійно діючим центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який утворюється Кабінетом Міністрів України. Особливості спеціального статусу Регулятора обумовлюються його завданнями і повноваженнями та визначаються цим Законом, іншими актами законодавства і полягають, зокрема, в особливостях організації та порядку діяльності Регулятора, в особливому порядку призначення членів Регулятора та припинення ними повноважень, у спеціальних процесуальних засадах діяльності Регулятора та гарантії незалежності в прийнятті ним рішень у межах повноважень, визначених законом.

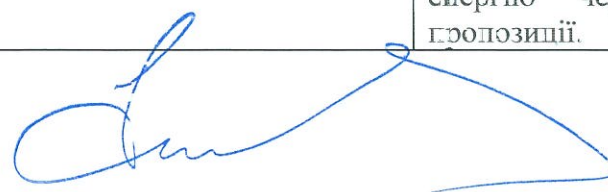
Відповідно до частини другої статті 5 цього Закону під час виконання своїх функцій та повноважень Регулятор діє самостійно у межах, визначених законом.

Пропозиції: з метою захисту суб'єктів ринку електричної енергії та враховуючи, що визначення граничних цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку є адміністративним втручанням в ринок, вважаємо, що відповідні пункти Методики

		потребують суттєвого доопрацювання з метою визначення відповідального за встановлення граничних цін на РДЕ, ВДР та балансуєчому ринку- НКРЕКП виходячи з того, що наявність цього інструменту повинна надати можливості ринку визначати ціну на електричну енергію через механізм попиту і пропозиції.
--	--	--

Голова Правління

А. Компан

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЄВРО-РЕКОНСТРУКЦІЯ»

Місцезнаходження:
02094, м. Київ, Україна,
вул. Гната Хоткевича, 20
ЄДРПОУ 37739041

Тел.: (044) 277-68-00
Факс: (044) 277-68-03
Ел.пошта: darntec4@gmail.com
Сайт: tec4.kiev.ua

13.09.2022 № 04/1590

До Національної комісії, що
здійснює державне регулювання у
сферах енергетики та комунальних
послуг

box@nerc.gov.ua

rokhvadze@nerc.gov.ua

*пропозиції до проєкту,
що має ознаки регуляторного акта, –
постанови НКРЕКП «Про
затвердження Методики визначення
істотного коливання цін та
встановлення граничних цін на ринку
«на добу наперед»,
внутрішньодобовому ринку та
балансуючому ринку*

2 вересня 2022 року Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг оприлюднено проєкт постанови, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку».

ТОВ «ЄВРО-РЕКОНСТРУКЦІЯ» надає свої пропозиції щодо змін і доповнень до змісту до Методики. Просимо розглянути та прийняти до уваги.

Додаток: Зауваження та пропозиції до проєкту постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку» на 7 арк в 1 прим

З повагою,
Генеральний директор

Олексій СИДОРЕНКО

Зауваження та пропозиції до проекту постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуючому ринку»		
Зміст положень проекту постанови	Зауваження та пропозиції до проекту постанови НКРЕКП	Обґрунтування
1. Загальні положення		
Ця Методика визначає порядок визначення істотного коливання цін на ринку «на добу наперед» (далі – РДН), внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) та балансуючому ринку, та процедуру встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку.		
<p>У цій Методиці терміни вживаються в таких значеннях:</p> <p>граничні ціни – тимчасові максимально або мінімально допустимі рівні цін, які можуть бути зазначені учасниками ринку у заявках на РДН, ВДР та балансуючому ринку;</p> <p>декада – розрахунковий період, що для першої та другої третини календарного місяця складає 10 днів, а для останньої третини місяця дорівнює загальній кількості днів календарного місяця за вирахуванням 20 днів;</p> <p>істотне коливання цін – коливання цін на РДН, ВДР та балансуючому ринку, що визначається істотним у порядку встановленому цією Методикою.</p> <p>Інші терміни та скорочення в цій Методиці вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про ринок електричної енергії», та інших нормативно-правових актах, що врегульовують правовідносини у сфері</p>		

енергетики.		
2. Порядок визначення істотного коливання цін		
<p>2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: досягнення ціни акцептованої заявки на РДН рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>2.1. Істотним коливанням цін на РДН є: відхилення середньоарифметичної ціни на РДН більше ніж на 25 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>Надзвичайно жорстке обмеження, не відповідає фактичному стану волатильності на європейських ринках. Коливання цін в 5% не можуть бути індикатором, оскільки достатньо часто спрацьовує.</p> <p>На розвинутих європейських ринках діапазон коливання цін на рівні 15-20% є нормальним та розповсюдженим ціновим відхиленням, тому рівень істотного коливання цін повинен бути вище ніж тригери які є достатньо розповсюдженими, адже у відповідності до Закону України «Про ринок електричної енергії» рівень граничних цін повинен впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.</p>
<p>2.2. Істотним коливанням цін на ВДР є: досягнення ціни акцептованої заявки на ВДР рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або відхилення середньоарифметичної ціни на ВДР більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p>	<p>2.2. Істотним коливанням цін на ВДР є: відхилення середньоарифметичної ціни на ВДР більше ніж на 25 % в сторону збільшення або зменшення, що виникає одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	

<p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>		
<p>2.3. Істотним коливанням цін на балансуєчому ринку є:</p> <p>досягнення ціни акцептованої заявки на завантаження на балансуєчому ринку рівня в 95 % від максимальної граничної ціни (у разі її застосування) впродовж трьох останніх декад у щонайменше 50 % розрахункових періодів; або</p> <p>відхилення середньоарифметичної ціни на балансуєчому ринку (на завантаження або розвантаження) більше ніж на 5 % в сторону збільшення або зменшення одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>2.3. Істотним коливанням цін на балансуєчому ринку є:</p> <p>відхилення середньоарифметичної ціни на балансуєчому ринку (на завантаження або розвантаження) більше ніж на 25 % в сторону збільшення або зменшення одночасно у двох з таких періодів:</p> <p>за останню декаду, у порівнянні з декадою, що передувала останній декаді;</p> <p>за три останні декади, у порівнянні з трьома декадами, що передували цим трьом останнім декадам;</p> <p>за дев'ять останніх декад, у порівнянні з дев'ятьма декадами, що передували цим дев'ятьом останнім декадам.</p>	<p>Обґрунтування наведене вище.</p>
<p>2.4. Оператор ринку (далі – ОР) кожного останнього дня декади здійснює розрахунок показників, передбачених пунктами 2.1 та 2.2 цієї глави та перевірку наявності істотного коливання цін відповідно до наявної</p>		

інформації.

2.5. Адміністратор розрахунків (далі – АР) кожного першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, здійснює розрахунок показників, передбачених пунктом 2.3 цієї глави та перевірку наявності істотного коливання цін відповідно до наявної інформації.

2.6. ОР до 15:00 останнього дня декади розміщує на своєму вебсайті інформацію про показники, розраховані відповідно до пунктів 2.1 та 2.2 цієї глави та інформацію про наявність/відсутність істотного коливання цін у торгових зонах визначених оператором системи передачі (далі – ОСП) та погоджених Регулятором відповідною постановою.

2.7. АР до 15:00 першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, розміщує на своєму вебсайті інформацію про показники, розраховані відповідно до пункту 2.3 цієї глави та інформацію про наявність/відсутність істотного коливання цін у торгових зонах визначених ОСП та погоджених Регулятором відповідною постановою.

2.8. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання цін на РДН та ВДР одночасно, ОР не пізніше 15:00 останнього дня декади, в якій, за результатами розрахунків, встановлено істотне коливання цін, повідомляє НКРЕКП про наявність істотного коливання цін.

<p>2.9. Якщо за результатами розрахунків встановлено наявність істотного коливання цін на балансуєчому ринку, АР не пізніше 15:00 першого дня декади, наступної за розрахунковою декадою, в якій, за результатами розрахунків, устанолено істотне коливання цін, повідомляє НКРЕКП про наявність істотного коливання цін.</p>		
<p>3. Процедура встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку</p>		
<p>3.1. НКРЕКП після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, у випадку доцільності встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін, направляє до ОР, АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі запит на отримання пропозицій щодо встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.</p>	<p>3.1. НКРЕКП після отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін одночасно на РДН, ВДР та балансуєчому ринку протягом 10 днів здійснює розрахунок граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку відповідно до пункту 3.2. цього розділу та готує відповідне обґрунтування.</p>	<p>Потребує чіткого визначання алгоритму прийняття НКРЕКП рішень про встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.</p>
<p>3.2. Регулятор має право встановлювати граничні ціни на РДН, ВДР та балансуєчому ринку для кожної торгової зони з відповідним обґрунтуванням, що включає, зокрема інформацію щодо індексу споживчих цін, індексу цін виробників, ціни на електричну енергію, що склались на ринку електричної енергії тощо, та з урахуванням отриманих від ОР та АР та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної</p>	<p>3.2. Розрахунок граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку для кожної торгової зони здійснюється, зокрема з урахуванням роботи теплоелектроцентралей на імпортованому природному газі.</p> <p>Максимальна гранична ціна розраховується:</p> <p>- на РДН,ВДР:</p> $Ц_{\text{рдн}} = (((C_{\text{г}} + T_{\text{г}}) * b_{\text{с}} * 10^{-3} * k_{\text{г}} + \text{УПВ}) * (1 + P)) + A + T_{\text{д}}) / O,$ <p>де</p> <p>$C_{\text{г}}$ — середньоарифметична ціна UA VTP Gas Price</p>	<p>Максимальні граничні ціни на РДН, ВДР повинні забезпечувати покриття витрат на виробництво ТЕС/ТЕЦ на імпортованому природного газі.</p> <p>Граничні ціни на балансуєчому ринку мають надавати достатню мотивацію учасникам БР, тому максимальна гранична ціна має забезпечувати компенсацію їх повних витрат (у т.ч. роботу енергоблоків на імпортованому природному газі).</p>

<p>політики в електроенергетичному комплексі пропозицій щодо рівня граничних цін. Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.</p>	<p>(наступний місяць, МаН), що розраховується як середньоарифметичне значення між цінами "Bid" та "Ask", опублікованими у звіті ICIS European Spot Gas Market під заголовком "UA VTP Gas Price Assessment" за період десяти календарних днів, що передують даті досягнення умови для перегляду граничних цін, без ПДВ, у грн. за 1000 куб. метрів; T_r — тариф на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу, без ПДВ, у грн. за 1000 куб. метрів; b_e – питома витрата палива на відпуск електричної енергії при роботі ТЕЦ на природному газі, г.у.п./кВт. год k_r – коефіцієнт переведення умовного палива в натуральне для природного газу, м3/г.у.п, що дорівнює відношенню калорійності умовного палива до калорійності природного газу; УПВ – умовно-постійні витрати ТЕЦ, грн/МВт.год ; P – витрати з урахуванням норми рентабельності на рівні 15%; T_d – витрати на оплату тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, грн/МВт.год. A – витрати на оплату акцизу, грн/МВт.год; O – рівень освоєння граничних цін, 85%.</p> <p>- на балансуєчому ринку на рівні 150% від граничної максимальної ціни, встановленої на РДН. Рівень граничних цін має впливати на формування вільної (ринкової) ціни у мінімальний спосіб.</p>	
<p>3.3. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку приймається згідно з</p>	<p>3.3. НКРЕКП приймає рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку протягом 30 днів після</p>	<p>Пропонуємо передбачити строки прийняття НКРЕКП рішення про встановлення граничних цін, зміни</p>

процедурою встановленою Регулятором для проектів рішень, що мають ознаки регуляторних актів.	отримання від ОР та/або АР інформації про істотне коливання цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку.	рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, адже не зрозумілість та не прогнозованість дій НКРЕКП щодо встановлення або перегляду граничних цін призведе до неможливості здійснювати довгострокове прогнозування продажів на ринку двосторонніх договорів.
3.4. Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін приймається після проведення консультації з Антимонопольним комітетом України.	3.4. Проект рішення НКРЕКП про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку направляється на погодження до Антимонопольного комітету у відповідності до абзаців одинадцятого-дванадцятого частини другої статті 2 Закону України «Про ринок електричної енергії». Рішення про встановлення граничних цін, зміни рівня граничних цін приймається після отримання погодження від Антимонопольного комітету України.	Потребує більш чіткого визначення яким чином буде відбуватися проведення консультацій НКРЕКП з Антимонопольним комітетом щодо граничних цін, оскільки нормами чинного законодавства взагалі не врегульований порядок проведення консультацій між Регулятором та Антимонопольним комітетом України.
3.5. Рішення НКРЕКП щодо встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку є тимчасовими та діють протягом дев'яти декад. 3.6. Доцільність встановлення і рівень граничних цін у разі їх встановлення мають переглядатися Регулятором не менше одного разу на шість місяців.		

«13» вересня 2022 року

/ Сидоренко О.А./